

ODVETNIŠKA PISARNA

Uredništvo in upravništvo:
Wildenrainerjeva ul. 15/III.
Dopisi morajo biti podpisani
in frankovani.

GLASILO ODVETNIŠKEGA IN NOTAR-
SKEGA URADNIŠTVA ZA SLOVENIJO

— Izhaja vsak mesec. —
Naročnina stane za celo
leto 48 dinarjev. — Po-
samezna številka 4 dinarje.

Štev. 4.—8.

V Mariboru, mesca septembra 1925.

Leto XII.

VSEBINA: 1. V. redni občni zbor. 2. Pokojninsko zavarovanje. 3. Ob sedemdesetletnici dv. sv. Fr. Vedernjak
4. Iz pisarniške prakse. 5. Dopisi iz Ptuja. 6. Razno.

V. redni občni zbor Društva odvetniških in notarskih urad- nikov za obseg kraljevine SHS s sedežem v Mariboru

bil je sklican za cvetno nedeljo dne 5. aprila 1925 ob 9. uri dopoldne v dvorani pri »Stari pivarni« v Mariboru.

Ker so bili na to važno zborovanje povabljeni delegati bratskih društev v Celju in v Ljubljani ter odbor naše skupine v Ptuj, bil je občni zbor radi železničnih zvez preložen na 9½ uro. Ob določeni uri se je zbralo zadostno število mariborskih članov in članic, dospel je predsednik ptujske skupine tov. Janko Likar in sta bila odboru dostavljena tudi brzojav in ekspres pismo iz Ljubljane, da se delegati bratskega društva v Ljubljani in Zveze ne morejo osebno zborovanja udeležiti.

Ker je imel vsled telefoničnega obvestila celjski vlak zamudo, odredil je predsednik otvoritev zborovanja na 10 uro.

Pozdrav predsednika tov. Dragotina Gilčvert.

Z današnjim občnim zborom zaključujemo 5letno dobo obstanka našega društva. V težkih časih smo zasnivali našo organizacijo, ki je na sestanku dne 18. junija 1919 zadobila prve obrise ter so bili na občnem zboru dne 20. julija 1919 položeni prvi temelji, ki naj bi nosili to stavbo, katere težo in obsežnost še takrat nismo mogli določiti.

Skozi celih pet let sem vžival Vaše zaupanje ter sem kot društveni predsednik s sodelovanjem članov in odborov ter s pomočjo vsega našega članstva vodil usodo našega društva v mirnih in burnih časih. Skupno smo dosegali uspehe, preživeti pa smo morali v tem času tudi marsikateri neuspeh, ki bi bil lahko postal, ako bi se bilo vse uradništvo po celi Mariborski oblasti tesno oklenilo naše organizacije in ako bi bil vsak posamezen šef brez izjeme kazal nekoliko več zanimanja za naš razvoj in več smisla za pridobitev dobrega in discipliniranega uradništva.

Med navzočimi vidim večje število starih bojnikov za naše stanovske cilje in lepo število vstrajnih članic, kar daje društvu garancijo, da bode isto tudi v bodoče uspevalo ter širilo zavest in stanovske ideje med naš sloj.

Prav pristrčno pozdravljam vse cenjene zborovalce, ki ste brez nevolje vstrajali do te ure, da sicer zakasnelo pričnemo z občnim zborom in da na istem prav pristrčno pozdravimo delegate bratskega Celjskega društva. Žal, da smo preko 10. ure zamanj čakali. Vzroka njih odsotnosti pa ne smemo iskati v kakih napetih odnosih med obema društvi, ali v nenaklonjenosti Celjskih delegatov, ki so za naš občni zbor že bili določeni,

temveč so morda zamudili vlak in bode njih odsotnost pozneje gotovo povoljno pojasnjena. Kakor Vam je že znano, je bil delegat Celjskega bratskega društva zadnjič na našem občnem zboru dne 1. oktobra 1921, na kar sva sledila tozadevnemu vabilu kot delegata našega društva jaz in blagajnik tov. Moškon drugi dan 2. okt. 1921 na 16. občni zbor Društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju.

Na dotičnem občnem zboru bila sva od Celjskih tovarišev in kolegij prav lepo sprejeta in je takratni predsednik tov. Ignac Založnik v pozdravnem govoru izrekel laskave besede na naslov našega društva. Na dotičnem občnem zboru smo tudi sklenili, da bode oba društvi skupno izdajali strokovno glasilo. Na predlog tov. Dr. Dobovišek-a je Celjsko društvo prispevalo za tiskovni fond 1000 K, naše pa 2000 K in prva številka »Odvetniške pisarne« je meseca novembra 1921 izšla. Ker je tov. Ignac Založnik vstopil v državno službo, je na navedenem občnem zboru odložil predsedništvo, bil soglasno imenovan z bog velikih zaslug za društvo častnim članom ter bil kot njegov naslednik izvoljen tov. Lovro Čremožnik predsednikom Celjskega bratskega društva.

Kakor razvidno iz Odvetniške pisarne iz meseca januarja 1923 nastopali ste obe društvi do volitev v Pokojninski zavod složno ter je bila še delegatna lista za dotične volitve v imenu obeh društev in naše ptujske skupine tako sestavljena, da sta od postavljenih kandidatov odpadla dva na naše in 2 na celjsko društvo, eden pa na našo skupino v Ptuj.

Od takrat dalje pa so se pristrčni odnosi obeh društev ohladili, ker so vmes posegle nepoklicane osebe. To je bilo v škodo obeh društev. Da se vispostavi med obema društvi zopet pristrčno razmerje, smo v zadnjem času v živahni korespondenci odstranili vse ovire in nesporazumljenja, ki so vladala med nami. Da bi se tudi zadnji pomisleki glede obstoječih diferenc odstranili, pripeljal se je predsednik celjskega društva tov. Čremožnik dne 30. marca 1925 v Maribor in na tozadevno sestanko, ki sta se ga v imenu našega društva udeležila jaz in blag. Moškon, smo dosegli med obema društvi zopet dobre vezi, kar sledi iz tozadevnih dopisov 30. marca in 2. aprila 1925. Radi tega pošiljam bratskemu društvu v Celje v imenu vseh zborovalcev naše pristrčne pozdrave z željo, da v doglednem času priredimo v mariborski oblasti skupno večji sestanek članov obeh društev.

Pristrčno pozdravljam tudi predsednika naše ptujske skupine tov. Janko Likar-ja. Tega vzornega uradnika in discipliniranega društvenika poznamo nekateri že nad 15 let iz Gorice. Ko smo dne 5. julija 1908 ustanovili v Gorici samostojno društvo, bil je tudi tov. Likar navzoč med ustanovitelji in zbrali smo okrog

društva skoro vse goriške tovariše, ki so se za društvo zainteresirali in redno spolnjevali društvene dolžnosti. Tov. Janko Likar bil je na zadnjem občnem zboru v Ptujju dne 24. decembra 1924 soglasno izvoljen predsednikom naše ptujjske skupine ter upam in želim, da smo z njim dobili vzornega voditelja te naše skupine, da bode zamogel vsled dolgoletne prakse in dobre društvene šole iz Gorice povzdigniti društveno zanimanje in delovanje ptujjske skupine ter ob podpiranju ondotnega odbora razširiti delokrog na Ormož in Ljutomer. Pozdravi in te želje naj veljajo vsem našim društvenikom in kolegijam ptujjske skupine.

Pozdrave iz našega občnega zbora pošiljamo tudi našemu članu pis. ravnatelju tov. Franju Stelé v St. Lenartu, ki skoro vsako soboto in nedeljo vzame puško na ramo ter se poda med vinorodnimi goricami na lov v prosto naravo. Pisal nam je, da se bode udeležil občnega zbora, da se seznanji z mariborskimi tovariši. Ker pa danes ne vozi avto, fiaker pa stane nad 1000 K, ni mogel priti. Je to naš star in izkušen kolega, ki je bil že dne 4. jan. 1896 na ustanovnem občnem zboru Društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju izvoljen v prvi odbor. Od navedenega časa se je po večini udeleževal v raznih stanovskih organizacijah ter je službeno deloval na Štajerskem, Kranjskem, v Istri, na Koroškem ter je po preobratu došel v St. Lenart v naše lepe Slovenske gorice.

Omenim nadalje veselo dejstvo, da od rednih članov v preteklem letu ni nikdo umrl.

Spomniti pa se moramo onih podpornih članov in naših prijateljev, kateri so nas to leto za vedno zapustili ter jih v naši sredi ne moremo več pozdraviti.

Pred vsem nam ostane v trajnem spominu dne 15. oktobra 1924 v starosti 61 let preminuli g. Dr. Franjo Rosina, odvetnik in voditelj spodnje štajerskih Slovencev. Bil je podporni član našega društva, naročnik našega lista ter se je zlasti leta 1919 do 1922 zelo zanimal za naše gibanje. Sklical je opetovanokrat mariborske odvetnike in notarje na prve sestanke, kjer so se razpravljala naša stanovska vprašanja in smo potom pogajanj v prvih letih marsikaj dosegli, ker sta pogajanja objektivno in pravično vodila pok. Dr. Rosina in pok. Dr. Serneč, koja dva odvetnika so dičile poleg drugih lepih lastnosti tudi spreten organizatoričen talent in potrebna uvidevnost preko meje stanovske okzorsčnosti.

Vpočasenje spomina na umrlega g. dr. Franjo Rosina je društvo mesto venca poklonilo 100 Din Dijaški kuhinji in 100 Din Sokolu. Pogreba dne 20. oktobra 1924 smo se udeležili korporativno in so bile pisarne popoldne zaprte. Obširen spominski spis na pok. Dr. Rosino donesla je Odvetniška pisarna iz meseca novembra 1924. V Ljubljani je preminul v najlepši moški dobi 40 let g. dr. Josip Lavrenčič, odvetnik, ki je bil do vzeta za težnje našega gibanja in bil tudi naročnik našega glasila.

Dne 7. junija 1924 je umrl v Celju tov. Ivan Križan bivši odvetniški in notarski sollicitator, ki je tudi sodeloval ob ustanovitvi Celjskega društva leta 1896 ter bil sotrudnik »Slovenske pisarne«. V Ljubljani dne 24. marca 1925 je preminul tov. Pavel Hirschman, odv. uradnik. Bil je iskren tovariš ter se je zlasti po preobratu trudil, da bi se ustanovilo za Ljubljansko oblast samostojno društvo, kar se je dne 24. decembra 1924 uresničilo, ko je bil tov. Hirschman že težko bolan. Sinoči pa nam je došla iz Celja žalostna vest, da je dne 2. aprila 1925 preminul v Celju 76 let star naš dolgoletni tovariš Andrej Perc. V zgodnji mladosti se je zatekel v odvetniško pisarno ter bil mnogo let vesten uradnik v raznih odvetniških in notarskih pisarnah. Mnogo let je deloval kot notarski

sollicitator v pisarni pok. notarja Lovro Baš-a v Celju ter opravljaj tudi tajniško službo občine Celjske okolice. Leta 1896 bil je izvoljen v odbor novo ustanovljenega društva odvetniških in notarskih uradnikov v Celju in je kot tak več let požrtvovalno deloval. Poneje se je omejil le na službo občinskega tajnika, kjo službo je 33 let opravljaj. Ob svojem grobu pošiljamo mu zadnje pozdrave na njegovo zadnje bivališče na groblje Celjske okolice.

Spomniti se mi je še naših prijateljev, ki so nas zadnji čas zapustili. Dne 19. febr. 1925 umrl je vodja zk. knjige v Mariboru g. Wutte komaj 40 let star. Bil je koroški Slovenec in priljubljen med našimi člani. Dne 8. febr. 1925 pa je preminul izvršilni poduradnik g. Zapušek 47 let star. Bil je v izvršilnih zadevah jako iznajdljiv in spreten, če je bilo treba, tudi strog, vendar korekten in tudi v naših krogih čiskan. Na grobu se je poslovil od njega v ginljivih besedah njegov tovariš izvršilni uradnik g. Josip Volavšek. Mnogoštevilno spremstvo na zadnji poti je pokazalo, da sta bila oba polkojnika čislana in priljubljena. Obek pogrebov se je udeležilo tudi naše društvo po deputaciji.

V počasenje preminulih so se vsi zborovalci dvignili raz sedežev in zaklicali trikrat: Slava!

V tem pa vstopijo v dvorano

Celjski delegati

in sicer tov. Lovro Čremožnik, predsednik Društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju, g. dr. Rudolf Dobovišek, predsednik socialnega odseka ter društvena blagajničarka koleginja Magda Gradišnik.

Predsednik Gilčevera je novodošle prisrčno pozdravil ter izrazil posebno veselje, da zamore po 4 letih pozdraviti v Mariboru v naši sredi predstavnike Celjskega društva, ki so na Celjskem občnem zboru 2. febr. 1921 jako prisrčno sprejeli takratno deputacijo našega društva. Naj bi se oni cilji, zasnovani na takratnem Celjskem občnem zboru do cela dosegli, zlasti pa naj znači današen sestanek poglobitev štremljenj obeh društev, da privedemo z neumornim delom v naše organizacije slehernega tovariša in koleginja po Celjskem in Mariborskem okrožju.

S tem okrepimo v prvi vrsti naše lastno stanovsko stališče, ob enem pa bodo naše organizacije močno oporišče pri Zvezi, da bode naš stan med drugimi priv. nameščenci primerno upoštevan in da dobimo zastopstvo v vseh institucijah, namenjenih priv. nameščenstvu.

Kako to doseči, je stvar odborov obeh društev. Vendar ne sme občutljivost posameznih odbornikov kaliti prisrčnih vezi obeh društev, temveč skušajmo roko v roki v nerušljivi solidarnosti zasledovati skupne cilje, če tudi po raznih potih.

S to željo se prisrčno zahvaljujem Celjskim delegatom za dohod na naš sestanek ter jih prosim, da pozdrave našega občnega zbora in zagotovitev naših toplih čutil in simpatij do razvoja Celjskega društva dosežejo ondotnimi člani.

Na to se zglašim k besedi predsednik Celjskega društva tov. Lovro Čremožnik s sledečim pozdravom: »Slavni občni zbor! Na članskem sestanku našega društva dne 3. aprila 1925 se je sklepalo o udeležbi našega društva po odposlancih na Vašem današnjem občnem zboru. Naše tozadevne sklepe Vam bode prebral tovariš g. dr. Dobovišek. Prinošam Vam pozdrave našega celjskega društva in želim, da bi Vaš današnji občni zbor rodil obilo uspeha. Želim nadalje, da bi se z današnjim dnem naši medsebojni odnošaji ne samo izravnali, marveč tudi zboljšali in poglobili ter bi postali iskreni in prisrčni. V bodoče naj bi obe naši organiza-

ciji skupno korakali v boju za izboljšanje socialnega in gmojnega položaja uradništva po odvetniških in notarskih pisarnah — in to roko v roki tudi z Vašo ptujsko skupino in novo ustanovljenim bratskim društvom Ljubljanskim.

Tov. Gilčvert nadaljuje dnevni red ter poroča, da je dne 15. marca 1925 odložila odbornišтво in izstopila iz društva gđena Mici Lorber, ki je 7 let nepretrgoma uradovala v pisarni g. dr. Orosla, bila pri ustanovitvi našega društva ter nad 5 let naša članica in zadnji čas tudi odbornica. Bila je pridna uradnica, disciplinirana članica, ki je prispevke ves čas redno plačevala in točno prihajala k sejam. Istotako nas je zapustila simpatična in priljubljena odbornica gđena Marica Planinšek, ki je nastopila službo v Srbiji. Obema izreka zahvalo, s željo, da bi se jima v novih službah dobro godilo. Ako pa jih usoda privede nazaj v naš stan, ju bode društvo z veseljem sprejelo v svoj krog.

Z novim letom 1925 je izstopil iz službe in društva tov. Anton Trettler, notarski uradnik, ki je dosegel 60 let in vsled bolehnosti ne more dalje služiti. Društvo je napravilo zamj prošnjo na Pokojninski zavod s priporočilom, da se mu čimprej nakaže izdatna renta, ker je bil od leta 1909 član Pokojninskega zavoda.

Z njim izgubimo zvestega člana, ki je bil naš od ustanovitve društva do danes ter smo ga videli na vsakem našem zborovanju. Želimo, da bi mu jesenski dnevi njegovega življenja ne bili pretrpki. Pri Pokojninskem zavodu pa se bodemo z vsemi močmi zavzeli za vse stare rentnike, da se jim z izrednimi podporami ublažijo težki dnevi, kateri nas vse čakajo, ko bodemo postali delanezmožni in brez vsakih dohodkov.

Nato prečita predsednik pozdravni brzojav **Zveze Društev priv. nameščencev po Sloveniji v Ljubljani** ter brzojav in ekspres pismo **Društva odvetniških in notarskih uradnikov ljubljanske oblasti v Ljubljani**, ki se glasi: »Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v roke g. predsednika Gilčverta, v Mariboru. Sporočam vljudno, da se naše mlado društvo ne bode moglo udeležiti Vašega c. občnega zbora, pač pa za gotovo ob prvi prihodnji priliki. Naše društvo se mora boriti z raznimi materijelnimi in moralnimi težkočami, vendar pa bo vsekakor zmagalo in prebilo led. Zastavljamo vse sile, da čimprej osvojimo kampanjo. Prirastlo nam je naše društvo tako k srcu, kakor neboljuno dete materi. Naša čast pa tudi obenem imperativno zahteva, da vzpostavimo svoje društvo v vsej veličini. In to se bode resnično zgodilo in se mora zgoditi! Vaše društvo, ki je doseglo po šletnem delovanju, po petih letih svojega obstoja tolik uspeh in zadobilo tolik ugled in moč, nam bode za vzgled in vzor ter želimo vporabljeni tudi Vaša c. izkušstva, v kolikor bodo za naše razmere prikladna, da tako skupno z roko ob roki gremo ad salutem communem! Samo jedan ideal mi stopa pred oči, ideal, ki je toliko in tako vzvišen, da se resnično izplača boriti se z vso silo življenja zanj, ta ideal je, da se naše društvo ukažoni, kakor so uzakonjene številne socialne institucije. To ni nemogoča ideja, nemogoča možnost, — to je ideja, ki zahteva realiziranje, ker je prisluhnjena neobhodni potrebi. Kakor so številne institucije, celo privatno-pravnega značaja zadobile počasi konstitutiven pomen in so se uzakonile, tako še z večjo pravico moramo gojiti mi ta ideal in voditi do uresničenja. Tozadevne niti zbiramo, vendar kljub delu se čez noč ne da zrasti jusqu'au ciel. Prva pot je, da imamo najprvo prijavljene vse uradnice, bodisi od šefov, bodisi, da se prijavijo same. Tudi to ni tako lahka pot, ker povsod ni

istega interesa in navdušenja, zlasti kar se tiče mlajših nedeletnih moči. Ker so Vaši in naši interesi skupni, radi tega uprav pričakujem od Vašega društva, da nam v takem eminentno-vážnem slučaju priskoči na pomoč, da skupno z Vami nastopimo kot ena celota.

Blagovolite nami sporočiti, kaj ste ukrenili pri občnem zboru, oz. blagovolite nam poslati tozadeven prepis zapisnika.

Medsebojno hočemo uvaževati težnje, ki jih rode skupne razmere našega stanu, da skupno zastavimo svoje sile za doseg naših namenov.

Tovariško Vas pozdravljamo, želeč Vam kar največ uspehov in Vam kličemo srečno! Za društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani: Ema Deisinger l. r. podpredsednica.

Oba pozdrava vzame občni zbor z veseljem na znanje ter naroči bodočemu odboru, da odpošlje zahvalo v Ljubljano za izražene simpatije.

Na to povdarja predsednik, da zaključujemo z današnjim občnim zborom **petletnico obstoja našega Društva**.

Petletni razvoj je pokazal, da z ustanovitvijo naše organizacije ni došlo na svet mrtvo rojeno dete. Ustanovilo se je v prevratni dobi ter usmerilo cilje, kakor so to zahtevale časovne potrebe. Nismo vsega dosegli, kar bi bili posamezniki želeli, vendar imamo zaznamovati tudi prav lepe uspehe, ki so v teh 5 letih učvrstili pozicije našega stanu. Priborili smo našem stanu stalnost, povzdignili kvalifikacijo posameznikov, vzbudili čut discipline do pisarniških dolžnosti in do društva ter tudi glede reguliranja plač skušali doseči, kar se je v danih razmerah doseči dalo. Zlasti naš boj proti nastavljanju penzionistov ni bil brezploden. Na ta način smo vzdržali v pisarnah vpeljeni red in stanovsko disciplino ter je vsled tega v marsikateri pisarni ostalo zaposleno poprejšnje osobje, ki je zamoglo z večjo stalnostjo doseči tudi večje plače, katere bi bile, sicer po penzionistih pokvarjene.

Vsi veste, kako veliko zanimanje je vladalo, med nami za društvene zadeve zlasti prva leta. Res je, da smo se v prvi vrsti borili za povišanje plač, to je oni »nervus rerum«, okrog katerega se vrti cel svet, v katerem išče človeštvo najvišje sreče, kateri pa je v primerni meri vsakemu človeku za eksistenco resnično potreben. Ob ustanovitvi društva leta 1919 so dobivale po odvetniških in notarskih pisarnah strojepiske po 200 do 250 K, pis. ravnateljji 400 do 500 K mesečno, med tem, ko so imele v državnih službah strojepiske (oficijantije) in sodni sluge po 1300 K mesečno.

Mnogo protestov in burnih sej smo imeli vsled tega v društvu prva leta. Tudi živahni sestanki med našim društvom in odposlanci odvetnikov so se vršili. Na obeh straneh je bilo dokaj uvidenosti in dobre volje, da smo slednjič, ob vednem bodrenju in apeliranju potoma »Odvetniške pisarne«, vendar dosegli prilično izboljšane plače, tako, da imajo sedaj perfektne strojepiske mesečno 6000 do 7000 K, pis. ravnateljji 10—12.000 K, za ostalo uradništvo pa tudi primerno zvišane plače.

Danes velja še vedno sklep občnega zbora našega društva z dne 10. decembra 1922, po kojem znašajo minimalni mesečni prejemki za perfektne strojepiske 6000 K, verzirane in samostojne pis. ravnateljje 12.000 K, za drugo uradništvo tam zneskom primerne plače.

Ker smo v Odvetniški pisarni marca 1925 že začeli priobčevati spis »Po petletnici«, kateri se bode nadaljeval v bodoči številki, bodo tam obširneje priobčeni spomini na delovanje in razvoj našega društva v tej petletni dobi.

Večji dogodki pa so še itak navzočim živo pred

očmi, zlasti vsem onim, ki so ostali društvu verni vseh pet let in so bili pri raznih zborovanjih navzoči.

Omenim le še, da se je društvo tudi v finančnem oziru utrdilo, da imamo vskljub izdajanju lastnega glasila še nad 100.000 K gotovine, kar je za petletnico lep uspeh, za kar pa se imamo v prvi vrsti zahvaliti našemu neumornemu blagajniku to v. Moškoni, vsem podpornim in onim rednim članom, ki prispevke brez godrnjanja redno plačujejo.

Naša bodoča naloga naj predvsem bude, da bomo tudi v bodoče vsi člani našega društva in da bomo prispevke redno plačevali ter se za društvo in glasilo tudi sicer zanimali.

Vsled delujočih organizacij je danes naš stan v vseh večjih korporacijah zastopan. Zastopstvo imamo v Delavski zbornici, Pokojninskemu zavodu, Zvezi; v bodočnosti bomo skušali dobiti zastopstvo tudi vsnujočem se Gospodarskem svetu v Beogradu.

Ako bomo složni in disciplinirani, bodo se naši uspehi povečali, ako pa zapadejo naši člani v letargijo in brezdelje ter začno s tem rušiti društveno disciplino, potem bomo v bodoče nazadovali in uspehe, dosežene v tej petletni dobi, o prvi priliki zgubili.

Zato Vas pa vse pozivljamo, bodite zvesti društvu, pripeljite pod skupno okrilje vsakega tovariša ali koleginja, ki še morda nepodučena vsled neorganizacije tava okrog med neorganiziranci.

Ako vsi pomladimo naše sile ter se zavzamemo potomi društva za naše pravice in dobrobit našega stanu, potem uspehi ne bodo izostali in mi bomo zamogli ob desetletnici našemu društvu na uspehih čestitati, kakor ni prezreti uspehov, doseženih v tej petletni dobi. (Poročilo se soglasno odobri).

Na to naprosi predsednik tajnika tov. Alojzija Hrašovec, da prečita

POROČILO TAJNIŠTVA.

Pribrstela je cvetna nedelja, katere nismo pričakovali željno le radi tega, ker nam v popkih in brstju poganjajoče narave oznanjuje skorajšno cvetočo pomlad, ampak tudi radi tega, ker je že pri seji dne 7. marca 1925 določil naš odbor V. redni občni zbor našega društva na današnji dan.

Vse članstvo se veseli občnih zborov, zlasti lastnih stanovskih društev. Vsaj enkrat na leto se na ta dan snidemo skupaj, da obudimo spomine iz prejšnjih let, da se med seboj spoznamo z onimi kolegi in tovarišicami, ki pri zadnjem občnem zboru še niso bili v našem krogu, da vidimo one, kateri morda več let niso imeli prilike, da bi vsaj enkrat na leto sedli skupno z nami za mizo ter ponazgovorili naše medsebojne stanovske skušnje in skupne težnje.

Danes je napočil oni dan stanovskega združenja, ko polaga odbor račune članom za prošlo društveno leto, ko bomo na tej skupščini zadobili novih nasvetov in iniciativ za bodoče delovanje.

Ker je že naš društveni predsednik s svojim poročilom globoko posegel v društveno delovanje prošlega leta, naj bodi moje poročilo omejeno na sledeče točke:

Naš IV. redni občni zbor se je ob lepi udeležbi vršil v tej dvorani dne 30. decembra 1923. Izčrpno poročilo o tem občnem zboru bilo je objavljeno v našem stanovskem listu Odvetniška pisarna (št. 1—4 meseca maja 1924), na katero se nanašam.

Takrat izvoljeni odbor se je konstituiral tako-le:

Predsednik: Dragotin Gilčvert,

podpredsednik: Stefan Dergas.

Tajnik: Alojz Hrašovec.

Tajnikova nam.: Anica Zaveršnik, poroč. Kotnik.

Blagajnik: Franjo Moškon, blag. nam. Mici Rauter.

Odborniki: Karl Hoschitz, Lija Mlakar in Marica Planinšek.

Namestniki: jurist Rafael Justin, Antonija Mikuš in Oskar Kurzman.

Nadzorstvo: Josip Cilenšek in Martin Planinšek.

Tiskovni odsek: Dragotin Gilčvert, Franjo Moškon, Josip Cilenšek in Alojz Hrašovec.

Zaupniki: »Borze delac«, Dragotin Gilčvert, Franjo Moškon in jurist Rafael Justin.

Društvo je takrat dne 30. decembra 1923 štelo 3 ustanovnike, 43 podpornih in 64 rednih, skupaj 110 članov, od kojih je pripadlo na Maribor 96, na Ptuj 12 in druge kraje 2 člana.

Danes šteje 3 ustanovnike (Stefan Dergas, Dragotin Gilčvert, in Karol Troha) 35 podpornih in 69 rednih skupaj 104 članov. Od teh odpade na Maribor 85, Ptuj 17, in 2 na druge kraje.

Odbor je pretresal važnejša vprašanja v 7 sejah, tekoče zadeve pa je reševal predsednik skupno z blagajnikom ali tajnikom. Izredno mnogo korespondence in intervencij je povzročilo

posredovanje služb.

Obračali so se na društvo delodajalci in delojemalci. Posebno gg. notarji iz dežele so to leto v društvu videli ono stanovsko organizacijo, ki mora imeti pregled nad kvalifikacijo posameznih članov. Mora pa imeti tudi evidenco in informacije, ali so pisarne posameznih šefov tako urejene, da zamorejo prosilci računati v dotični pisarni na trajno službo in ali bo njih delokrog oz. pisarniška uporaba taka, da bodo zamogli zahtevam ustrezati ter se v obojestransko zadovoljnost tako udejstvovati, da se jim ne bode odrekala primerna plača.

V tem smislu je društvo tudi dajalo pojasnila gg. šefom in dotičnim kompetentom. Šefi so iskali zlasti dobrih stenografinj in perfektnih strojepisk. Žal, da nismo mogli vsem ustreči, ker nismo imeli zadostno število perfektnih strojepisk, one pa, ki so v svoji stroki povsem na mestu, ne menjujejo rade šefov in zlasti ne grede iz Maribora na deželo. Deloma je vzrok ta, da bivajo nekatere strojepiske pri starijih ali sorodnikih v Mariboru in vsled tega še vedno lažje z manjšo plačo izhajajo doma, kakor pa z višjo na deželi ali v tujem mestu, kjer je težko dobiti stanovanje, je prehrana draga in vrhu tega pri mladih deklicah ni priporočljivo, da same živijo brez potrebnega nadzorstva.

Več uradnikov in uradnic bi bilo želelo priti iz ljubljanske oblasti in celjskega okrožja v Maribor in so predlagali tudi zamenjavo službe. Društvo je v vseh teh primerih posredovalo in zadovoljilo večje število šefov in uradnikov oz. uradnic.

Velik naval je bil v tem letu od strani začetnic. Žal je premalo mest in ni faktične potrebe, da bi se sprejemalo večje število začetnic. Potom medsebojnih dogovorov bilo je sprejetih tudi primerno število začetnic, vendar je odbor ob vsaki priliki na obe strani povdarjal, da je treba obdržati dosedanje uradništvo, istega primerno zaposliti in v tem razmerju tudi plačati, novinke pa sprejemati le v onih slučajih, kjer je tozadevno faktično potreba v pisarni, da radi tega ne trpi dosedanje uradništvo in da je dotični novinki zagotovljeno, da bode lahko v dotični pisarni delj časa ostala in da bode po spopolnitvi strokovne izobrazbe lahko postala uradnica v dotični pisarni s primerno plačo.

Pri tem bodi konstatirano, da je nek šef taki novinki prepovedal, da ne sme pristopiti k nobeni organizaciji, sicer jo koj odpusti. Dostavil je, da jo bode že sam »po svoje« izšolal. Mi obžalujemo tako neprevidno govorenje, ki itak nima trajnega uspeha. Kaže nizko

stopnjo čuta pravičnosti napram podrejeni mladi praktikantini in vrže čudno luč na zastarele nazore glede organizacijskega pojmovanja. Ako bi se taki slučajji ponavljali, bodemo imena dotičnih šefov objavili.

Tudi glede nekoga koncipijenta — ki ni naš član in tudi ne naročnik našega lista — smo opetovanokrat slišali pripovedovati, kako »vsposodbuj« v dotični pisarni zaposlene uradnice, naj ne plačujejo članarine za našo organizacijo, češ, take stanovske organizacije nimajo nobenega pomena. Ob enem pa jim je prigovarjal, naj pristopijo k političnim in drugim društvom, ki zasledujejo povsem druge cilje. Mi za danes le izjavimo, da smo o tem nelepem početju informirani ter svarimo dotičnega gospoda koncipijenta, naj ne nadaljuje svojega razdiralnega dela, ker bodemo sicer segli po primernih remedurah.

Mi priznavamo, da so potrebna politična, prosvetna, športna in druga društva ter tudi časopisi vseh vrst, katera vsak od nas po možnosti in po strankarski pripadnosti podpira ter pri njih sodeluje; in prvi vrsti in pred vsem pa so za nas potrebna naša strokovna nadstrankarska društva in naše strokovno časopisje.

Kar se

mezdnega gibanja

tiče, so še vedno v veljavi društveni sklepi občnega zbora z dne 10. decembra 1922, po katerem dobivajo mesečno pis. ravnatelji in koncipijenti po 3000 Din, perfektno strojepiske 1500 Din ostalo uradništvo temi prejemkom primerne plače.

Le malo jih je iz obeh kategorij, ki so gornje minimalne plače prekoračili, v manjših pisarnah pa uradništvo še teh plač ni povsod doseglo.

Nekateri uradniki, zlasti po deželi, dobivajo prav različno plačo, vendar so nam nekateri javili, da dobivajo poleg plače posebne nagrade pri kupnih pogodbah, večjih obračunih i. t. d.

Društvo glede zvišanja gori določenih minimalnih plač v tem letu ni moglo mnogo doseči. Z ozirom na množiče se odvetniške pisarne, na padanje pravd, z ozirom na pretirano visoke sodne takse, občutijo vse pisarne v zadnjem času nazadovanje, vsled česar rabijo manj pis. osobja in na kake poviške v takih razmerah ni misliti.

Radi tega je društvo delovalo na to, da se pisarne ne prenapolnijo s začetnicami ter da se sploh novince pod 18 letom ne sprejema in da je nastavljenje penzionistov po odvetniških in notarskih pisarnah prepovedano.

V tem smislu so bile sprejete na občnem zboru v Ptujju 21. decembra 1924 resolucije, objavljene v »Odvetniški pisarni« iz marca 1925. Te resolucije poslal je naš odbor Odvetniški zbornici, Delavski zbornici, Pokojninskemu zavodu in Zvezi v Ljubljano. Pokojninski zavod in Delavska zbornica (dopis od 30. jan. 1925 št. 161/25) sta odgovorila, da sta vpslane resolucije vzela v pretres ter pri Odvetniški zbornici njih izvedbo priporočala. Delavska zbornica je Odvetniški zbornici predlagala zlasti sklicanje tozadevnega sestanka v prostorih Delavske zbornice ter je izjavila, da bode pri tem razgovoru posredovala, da se ustno do dobra pojasni obojestranska stališče. Tak razgovor se do danes še ni mogel vršiti, ker Odvetniška zbornica na te vloge še ni odgovorila. Vsled tega nam še ni znano, ali je dala Odvetniška zbornica priporočilno cirkulirati resolucijo točka 4. (objavljena v štev. 1—3 Odv. pis.) glede sprejemanja praktikantinj pod 18 leti in penzionistov ter stališče pod točko 5) v zadevi izdajanja legitimacij za zastopstvo.

Društvo je pazno zasledovalo vse pojave, ki bi zamogli kakor koli vplivati na naše službeno razmerje

ali spremeniti naše stanovske pridobitve.

V zadnjem času je nastalo od izvestnih krogov gibanje za

odpravo nedeljskega počitka

in

podaljšanje delavnega časa.

Odbor je imel v evidenci vse one odvetniške in notarje, katerim so bili ti nesocijalni sklepi simpatični, vendar smo se prepričali, da velika večina odvetnikov in notarjev ter vsi koncipijenti obsojajo take nevarne eksperimente na škodo nameščencev ter so proti odpravi nedeljskega počitka in proti podaljšanju uradnih ur. Vsled tega naše društvo ni imelo povoda, da bi samostojno uprizarjalo tozadevne protestne shode, ker bi s tem žalilo ono veliko večino odvetnikov in notarjev, ki so proti taki premembi.

Radi tega smo se za enkrat zadovoljili s tem, da smo poizvedeli tozadevno mnenje šefov po raznih krajih.

Ko pa je Savez priv. nameštenika za Jugoslavijo iz Zagreba potomi svoje mariborske podružnice sklical tozadevno protestno zborovanje v Maribor za 29. okt. 1924 ter je bilo naše društvo na ta shod povabljeno, sklical je predsednik za 29. oktobra 1924 pred shodom sejo, pri kateri se je sklenilo, da se zbog solidarnosti naše društvo tega shoda udeleži ter tam odda sledeče naše misli.

Na dotičnem shodu je bila po izčrpnih referatih sprejeta najprvo sledeča

RESOLUCIJA SAVEZA.

Na poziv podružnice Osrednjega društva priv. nam. Jugoslavije v Zagrebu na protestnem shodu, dne 29. oktobra 1924 zbrani priv. nameščenci mesta Maribora po zaslišanju referata o pripravljenem osnutku uredbe i pravilnika ministrstva socialne politike za reguliranje odredbe zakona o zaščiti delavcev o delavnem času, o odpiranju in zapiranju trgovin in uradov in o nedeljskem počitku

1. konstatirajo, da ta osnutek, ne samo, da zanika princip 8 urnika osvojenega v vašingtonski pogodbi o delavnem času iz leta 1919, ter princip nedeljskega počitka, osvojenega v ženevskih rekomandacijah glede nedeljskega počitka v trgovskih, obrtnih in industrijskih podjetjih iz leta 1921, je osnutek sam na sebi že v nasprotju z duhom in vsebino našega zakona o zaščiti delavcev in radi tega

2. Protestirajo proti nameri ministrstva socialne politike, da s temi uredbami in pravilniki uvede 9 in 10 urni delavnik, da dovoli neomejeno eksploatacijo velikega dela priv. nameščentstva s tem, da uvaja take odredbe glede regulacije, odpiranja in zapiranja trgovskih podjetij in uradov, ki dovoljujejo delo od jutranjega svita do pozne noči in da uničuje čim bolj dandanašnje pridobitve glede nedeljskega počitka ter v smislu tega protesta od ministrstva socialne politike, celokupne vlade in narodne skupščine

3. zahtevajo, da vlada računni z internacionalnimi pogodbami in rekomandacijami ter državnimi zakoni in izda take odredbe, ki bodo z zakonomi zajamčile delavsko zaščito, odgovarjajoč principom moderne socialne politike. Privatne nameščence cele države in vseh panog pa

4. pozivlja, da se združijo vsi v svoji stanovski organizaciji »Privatnih nameštenika Jugoslavije« ter da si v strnjenih vrstah z lastno silo ohranijo vsaj to, kar jim je ostalo kot pridobitev prejšnjih težkih bojev celokupnega delavskega razreda. Da si nadalje za močno in enotno organizacijo vstvarijo možnost in izvajujejo vse ostale principe napredne zakonske zaščite in

konečno upravi podružnice osred. društva priv. nameščencev v Mariboru

5. n a l a g a j o, da to resolucijo dostavi: a) centralni upravi Saveza priv. nam. v Jugoslaviji s pozivom, da naslovi apel na vse doslej še razdvojene organizacije priv. nam. s pozivom, da se zedinijo v eno samo organizacijo vseh priv. nam. za celo državo, nadalje, da centralna uprava »Saveza« zahteva od vseh kompetentnih mest, da vodijo račune o zahtevah vsebljenih v resolucijah. b) Delavski zbornici v Ljubljani ter centralnemu tajništvu Delavskih zbornic v Beogradu s prošnjo, da v smislu resolucije intervenirajo na vseh merodajnih mestih in c) ministrstvu socialne politike, vladi in narodni skupščini z zahtevo, da jo vzamejo v resen pretres.

Na to pa je bila podana in sprejeta tudi naša dodatna samostojna

RESOLUCIJA.

1. **Odvetniško in notarsko uradništvo** za Mariborsko okrožje včlanjeno v lastno organizacijo Društva odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Mariboru in združeno v Zvezi društev nameščencev Slovenije v Ljubljani se solidarno pridružuje vsem protestom in resolucijam sprejetim na današnjem protestnem zborovanju, ki ga je priredila mariborska podružnica Saveza privatnih nameštenika Jugoslavije ob udeležbi vseh vrst in strok privatnega nameščenstva v Mariboru.

2. **Ogorčeno protestiramo** proti nezaslišni nameri odprave nedeljskega počitka in podaljšanja sedaj veljavnega delavnega časa ter naglašamo, da smo s težavnimi boji dosegli, da se po odvetniških in notarskih pisarnah uraduje 7 ur ter je nad 10 letna preizkušnja pokazala, da sedemurnik povsem zadošča zahtevam teh pisarn in se je ta delavni čas dobro obnesel v zadovoljstvo šefov in potrebam strank.

3. **Zahtevamo**, da se spoštujejo dosedaj izdane naredbi in zakoni v zaščito interesov privatnega nameščenstva, da se zlasti pustijo neizpremenjene določbe zakona o službenem razmerju trgovskih uslužbencev in zasebnih uradnikov pod imenom »Handlungsgehilfengesetz« z dne 16. januarja 1910 in da se ta zakon še popolni z novimi potrebami in zahtevami privatnega nameščenstva Jugoslavije.

4. **Povdarjamo**, da uraduje po Sloveniji nad 200 odvetnikov in notarjev, ki po svojih pisarnah zaposlujejo nad 600 uradnikov in uradnic. Vse to uradništvo je z nami vred solidarno ter se pridružuje našim protestom.

Starejša generacija je do leta 1910 na lastnem telesu poskusila vse zle posledice, ki izvirajo vsled prenapornega dela in je vsled 5 letne vojne dobe — ki je vsakomu prikrajšala življenske meje — potrebna odpočitka in ne povečanja napornega poslovanja. Mlajša generacija pa si želi ohraniti moči do pozne življenske jeseni, da ne bode prehitro omagala ter navezana na tujo pomoč.

5. **Omenjamo**, da je naša služba taka, da se ne moremo nikdar osamosvojiti in da tvori zbog našega službenega razmerja ta služba naš življenski poklic, ki ga moramo vršiti do onemoglosti.

6. **Delavsko zbornico** v Ljubljani naprošamo, da zastavi ves vpliv in uporabi vsa sredstva, da ne pride do nameravanega podaljšanja uradnih ur in do odprave nedeljskega počitka, ker bi to množilo med privatnim nameščenstvom tudi brezposelnost, ki se med nami že sedaj epidemično širi.

Omeniti bi še bilo, da se je na ustanovnem občnem zboru v Ljubljani dne 21. decembra 1924 ustanovilo bratsko Društvo odvetniških in notarskih uradnikov za ljubljansko oblast ter smo s tem društvom v ozkih sti-

kah in jako dobrih odnošajih. Dotični občni zbor smo pismeno pozdravili, poprej pa je naš predsednik v sporazumu s predsednikom Zveze tov. Val. Urbančič in pripravljalnimi odbori dogovarjal smeri, kako bi moglo novo ustanovljeno društvo najlažje v sporazumu z našim društvom in sorodnimi organizacijami uspešno delovati.

Naša Ptujška skupina je imela dne 21. decembra 1924 v Ptujju III. redni občni zbor, na katerem je osrednje društvo zastopal naš predsednik. Ta skupina se je na tem zborovanju poživila, kakor smo že v »Odvetniški pisarni« št. 1—3 1925 poročali.

Z bratskim celjskim društvom so se v zadnjem času izmenjale osebnosti misli med nekaterimi našimi in celjskimi odborniki ter med obema predsednikoma. Tudi se je zadnji čas razvila med obema organizacijama živahna korespondenca radi složnega skupnega delovanja v onih zadevah, na katerih imata obe društvi odn. članstvo skupne interese. Ker tozadevna pogajanja še niso končana, bomo o tem poročali v našem listu.

Ker pa imamo sedaj v mariborski oblasti tri in ljubljenski eno strokovno organizacijo našega sloja, bilo bi le želeli, da se ta društva včlanijo v že obstoječo Zvezo društev zasebnih nameščencev v Ljubljani, da se vsi naroče na »Odvetniško pisarno« ter v njej pod dotično rubriko sami razpravljajo o stanovskih zadevah lastnega področja.

Ker nam je predsednik o drugih tekočih zadevah itak že obširno poročal in je odbor važnejše vesti objavil v »Odvetniški pisarni«, zaključujem svoje poročilo z apelom na složno in smotreno sodelovanje od strani vseh članov in članic ter bratskih organizacij.

Poročilo se odobri.

Tov. Franjo Moškon podaja sledeče

BLAGAJNIŠKO POROČILO.

A. Dohodki:

1. Stanje blagajne 30. decembra 1923	2.615 Din 29 para
2. mesečina	4.903 Din 75 para
3. podpornina	2.749 Din — para
4. dvig v poštne hranilnici	3.534 Din 60 para
5. naročnina za list	6.082 Din — para
6. tiskovni fond (dr. Klemenčič 100 Din gospod Gilčvert 498 Din	598 Din — para
skupaj	20.482 Din 64 para

Izdatki:

1. V Posojilnico se je naložilo	11.470 Din 40 para
2. v poštne hranilnici priraslo	1.668 Din 25 para
3. tiskovni stroški lista	5.309 Din — para
4. poštnina, kuverti, papir, gumi, koleki, voznje k sejam v Ljubljano, sukanec odprava lista.	848 Din 25 para
5. vence Dr. Rosini in Wuteju	220 Din — para
6. podpore dvema članoma	350 Din — para
skupaj	19.965 Din 90 para
po odbitku stroškov od dohodkov	20.482 Din 64 para
je stanje blagajne	616 Din 73 para.

B. DRUŠTVENO GLASILO:

Dohodki:

1. Stanje tiskovnega sklada 30. dec. 1923	905 Din 70 para
2. naročnina	6082 Din — para
3. tiskovni fond	598 Din — para
skupaj	7585 Din 70 para.

Izdatki:

1. stroški tiska štev. 8, 9, 10. leta 1923 1—4, 5—8, leta 1924 in štev. 1—3 leta 1925	5.309 Din — para
2. poštnina	115 Din 80 para
skupaj	5404 Din 80 para.

Če se izdatki odbijejo od dohodkov preostane

še za tisk

2.160 Din 90 para.

C. PREMOŽENJSKO STANJE.

1. V Posojilnici naložena glavnica z obrestmi	24.609 Din 15 para
2. v poštni hranilnici naloženi	241 Din 60 para
3. Stanje blagajne dne 5. aprila 1925	616 Din 73 para
skupaj	25.567 Din 48 para
Č. Dohodki društva od ustanovitve:	24.285 Din 36 para
Izdatki za isto v tem času	17.147 Din 62 para
ostaja	20.180 Din 92 para.

D. DOHODKI ODVETNIŠKE PISARNE

od pričetka 1. novembra	19.172 Din 10 para
Izdatki za isto v tem času	17.147 Din 62 para
preostanek	2.024 Din 48 para.

Diferenco med temi dohodki in višje izkazanim premoženjem tvorijo prirasle obresti.

Tov. Martin Planinšek, poroča, da je nadzorstvo blagajno in račune pregledalo in v lepem redu našlo ter predlaga, da se poda blagajniku absolutorij.

Vsa poročila so se soglasno odobrila.

Ad 3. POROČILO KRAJEVNE SKUPINE V PTUJU.

Predsednik Janko Likar pozdravi občni zbor v imenu ptujske skupine ter poroča:

Moje poročilo se v glavnem razteza na delovanje ptujske skupine v zadnjem času t. j. za dobo zadnjih par let, ker nisem mogel vsled bolezni prejšnjega tajnika dobiti zapisnikov in drugih podatkov za prejšnjo dobo.

Naša skupina se je ustanovila dne 12. aprila 1920. Takrat je štela 14 članov, kar je z malimi spremembami ostalo skoro nespremenjeno do II. občnega zbora.

V tem času so nekateri tovariši odšli iz Ptujja, nekaj jih je spremenilo poklic, nekatere tovarišice so se poročile in izstopile iz društva.

Kakor sem razvidel iz zapisnikov, se ni prve čase redno pobiralo članarino. Tudi blagajniško poročilo, ki ga v odsotnosti blagajnika pozneje podam, je tozadevno pomanjkljivo. Zvedel sem pa, da še celo predsednik sam ni hotel plačevati določenih prispevkov.

Drugi občni zbor se je vršil dne 20. avgusta 1922.

Ob zadnjem t. j. III. občnem zboru dne 21. decembra 1924 je štela skupina s takrat novovpisanimi tovarišicami 17 članov, med katerimi sta tudi 2 jurista.

Podpornih članov nima skupina. Odbor bo pa skušal v najkrajšem času pridobiti iste iz vrst g. šefov in koncipientov.

Ker so nekateri člani izrazili željo, da bi se pobirala članarina četrt- ali polu-letno, je blagajnik to upošteval ter pobral 1. aprila t. l. članarino od 1. oktobra 1924 do sedaj.

To članarino sem danes izročil blagajniku mariborskega društva.

Skupina je torej imela do sedaj 3 občne zборе ter 10 sej. Posredovala je tudi v nekaterih slučajih med šefi in uslužbenci ter deloma tudi imela uspeh.

Sedanji odbor je sklenil v pomladnem času privesti skupne sestanke ter s tem krepiti zlasti med mlajšimi člani solidarnost in stanovsko samozavest. Prvi sestanek se bo vršil prvi teden po Veliki noči.

O definitivni odločitvi bo odbor sporočil.

Prporočal bi tudi skupni izlet v Ormož v svrhu pridobitve kolek iz Ormoža in Ljutomer.

Naša skupina je bila vedno v dobrih odnosih z osrednjim društvom v Mariboru, ker se je isto z vsemi močmi trudilo za blagor in proevit našega stana.

Tozadevno moram poudarjati solidarnost med Ptujsko skupino in Mariborskim društvom.

Naša skupina je društvu neomajno zaupala ter se

bo tudi v nadalje držala tega načela, dokler bo hodilo društvo po dosedaj začrtani poti.

V imenu odbora naše skupine se obračam na mariborsko društvo, da se tudi v nadalje poteguje na naše stanovske koristi, zlasti pa da skuša na merodajnih mestih, kakor potom Delavske in Odvetniške zbornice, doseči sobotni popoldanski počitek v letnem času, nadalje popolnoma proste sobote pred večjimi prazniki, kar itak ne bi bilo iz izkušenj v nikako škodo gg. šefom.

Z ozirom na to predlagam, da sestavi današnji občni zbor tozadevne konkretne predloge.

To je predsedniško in obenem tajniško poročilo ptujske skupine. Blagajniško poročilo pa je sledeče:

A. DOHODKI.

Članarina in naročnina od 1. septembra do 5. aprila 1925	2491 Din — para.
--	------------------

B. IZDATKI.

1. Osrednjemu društvu v Mariboru odposlana naročnina za »Odvetniško pisarna« in članarino	1850 Din 75 para
2. Izdatki skupine v tem času	172 Din 45 para
skupaj	2023 Din 20 para.

Preostaja za to dobo 467 Din 80 para

C. PREMOŽENJE SKUPINE.

Dne 30. julija 1922 naložena glavnica na hranilno knjižico »Hranilnega in posojilnega društva v Ptujju« je iznašala 546 Din 78 para od takrat do 5. aprila 1925 je vsled dvigov in naložb priraslo za diferenco 161 Din 30 para tako, da iznaša premoženje skupine dne 5. aprila 1925 708 Din 08 para

Predsednik Gilčvert se zahvali za predležeče poročilo in prosi predsednika tov. Likarja, da upliha na odbor in članstvo ptujske skupine, da ostanejo disciplinirani in da skupina dela na to, da bodo vsi odvetniki in notarji ter koncipijenti podporni člani, ker ti prispevki ostanejo celotno ptujski skupini. **Na noben način, pa se ne more dovoliti, da bi se članarina četrtletno ali celo polletno naprej pobirala.** S tem gre mnogo članarino v zruho, ker so mesečne menjave uradništva in plač v Ptujju na dnevni redu. Ako v Mariboru blagajnik vsak mesec sproti pobira članarino, zakaj ne bi isto storil blagajnik v Ptujju? Vsak ložje plača mesečno mali prispevek, kot na enkrat za več mesecev skupaj. S tem se odganja članstvo in podpira zaspanost in brezbriznost članov za društvo. Prosim, da se to ovažuje.

Tudi to poročilo je bilo z odobrenjem na znanje vzeto

Tov. dr. Rudolf Dobovišek je občni zbor v izbranih besedah pozdravil ter je v temperamentnem govoru slikal velik pomen organizacij in njih moč, ako so solidarne. V nadaljevanje je izvajal: Pred vsem mi je čast ugotoviti, da so vsa nasprotja med celjskim in mariborskim društvom končno odstranjena (prečita tozadeven zapisnik sestanka članov Društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju z dne 3. aprila 1925). Sedaj začnejo zopet prijateljski odnošaji, ki bodo samo v prospeh in v korist obojestranskih članov in članic.

Nadalje je treba, da se članstvo zaveda velikanskega pomena stanovske organizacije in ne samo kritizira, ampak aktivno sodeluje. Prva dolžnost vsakega odvetniškega uradnika in uradnice, bodisi v mestu ali na deželi je, da se organizira pri svojem pristojnem društvu. Kajti le takrat bodo lahko društva dosegla uspehe za uradništvo, ako se bodo lahko sklicevala, da imajo za sabo celokupno organizirano uradništvo. Za-

lostno dejstvo je, da se zlasti uradništvo na deželi tako malo briga za svoja stanovska društva. Ako pa vkljub temi žalostnim razmeram dosežejo društva lepe uspehe, se vidi iz tega, kaj bi se šele lahko doseglo, ako bi bilo celokupno uradništvo strnjeno v organizacijo. Doseženi uspehi pridejo v prid organiziranim in žalibog tudi neorganiziranim, ki so čisto navadni paraziti na našem organizatoričnem telesu in ki delajo samo sramoto našem stanju.

Odvetniški uradnik je kvalificirani delavec, na katerega se stavijo čisto drugačne in višje zahteve, kakor na kakšnega družnega zasebnega uradnika. Zato je pa tudi dolžnost odvetniškega društva, da skrbi za dober in kvalificiran naraščaj. To pa bo mogoče samo na ta način, ako bodo tudi gg. šefi šli našim društvom na ta način na roke, da ne bodo sprejemali vsako moč v svojo pisarno, pa če tudi bi malo več stala, bo pa tudi lahko več v pisarni koristila.

Kar se tiče današnjih resolucij, upamo, da bodo gg. šefi naše zahteve primerno upoštevali, uradništvo pa se naj zaveda, da vsled teh koncesij ne pade v brezdelje, ampak da svoje delo v pisarnah podvoji. Ako hoče uradništvo, da bodo naše stanovske organizacije uspevale in lahko dosegle uspehe za članstvo, je dolžnost, da vsi do zadnjega pristopijo kot organizirani člani k svojim pristojnim društvom in na ta način podprejo delo onih vodilnih tovarišev, ki imajo nehvaležno nalogo se boriti in mnogokrat za svoje delo žanjejo samo nehvaležnost in nezasluzeno kritiko. Torej še enkrat vsi v organizacijo.

Navdušenim besedami so zborovalci potrjevali ter govorniku ploskali. Predsednik Gilčvert se je v imenu zborovalcev zahvalil tov. dr. Rudolfu Dobovišek za iskrene besede, ki so v zborovalcih očitno dvignile dobro razpoloženje ter bodo obudile čut dolžnosti do organizacij, ki se jo mora vsak društvenik v polni meri zavedati.

ad 4. ODVETNIŠKA PISARNA.

Predsednik Gilčvert poda na to izčrpno poročilo tiskovnega odseka. Takoj uvodoma se zahvali skromnemu številu sotrudnikov in vsem naročnikom, zlasti tudi onim naročnikom po deželi, med katere štejemo precejšnje število gg. notarjev in odvetnikov, ki so vkljub temu, da list le perijodično izhajaja, plačevali naročnino za vse leto. Naj bi se ta požrtvovalnost še povečala, odbor pa bode po možnosti skrbel, da pridejo v list v prvi vrsti strokovna poročila in društvene vesti, vendar tudi drugih dogodkov, ki so v kakoršni koli zvezi z društvom ali razvojem našega stanja, ne smemo prezreti. Posebna zahvala gre tudi časopisju, ki nas je pri tem podpiralo in moram pri tem naglašati zlasti »Jutro« in »Tabor«, ki sta brezplačno donášala daljše društvene članke, med tem, ko smo razna društvena poročila pošiljali tudi drugim listom in smo zadeli pri nekaterih urednikih na »gluha ušesa«.

List izdajamo v Mariboru od 1. novembra 1921 dalje, toraj že peto leto. Od vsega začetka pa list izhajaja XII. leto in sicer v presledkih ter je imel svoja uredništva v Celju, Ljubljani, Gorici in sedaj v Mariboru.

V kritiko vsebine se ne bodem spuščal, ker bi se pri tem moral dotakniti tudi lastnih spisov. Vsi pa veste, da bi bil list mnogo bolj zanimiv in raznovrsten, ako bi urednik dobival od vseh organizacij redna in točna poročila in ako bi oni naši tovariši, ki so v to sposobni (vsaj štejemo med redne društvenike precej tiskih z maturo) malo več žrtvovali, za procvit našega stanovskega lista. Tudi iz krogov gg. šefov in koncipientov bi prav radi sprejemali članke, da se sliši mnenje tudi od te strani.

Vkljub raznim težkočam pa smo v teh petih letih vsako leto razposlali nekaj izdaj »Odvetniške pisarne« z več številkami skupaj. Kdor si je dal vezati vse številke od začetka, ima celotno sliko našega gibanja in snov mestoma ni neinteresantna.

Kakor smo iz poročila tov. blagajnika Moškona, ki je od začetka tudi odgovorni urednik našega glasila, slišali, imel je list v tej petletni dobi 19.172 Din 10 p dohodkov in 17.147 Din 62 p stroškov, toraj skupnega prometa 36.319 Din 72 p s preostankom 2024 Din 48 p, ki se bode uporabil za bodoče izdajanje. Za ta promet moramo biti hvaležni zlasti neutrudljivemu tovarišu Moškoni, ki je imel kot blagajnik s tem ogromno dela.

Na to se razvije živahna debata, v katero so posegli razni govorniki.

Tov. Martin Planinšek je mnenja, da lista večina ne plačuje in ga le nekateri čitajo, mnogi pa se za snov ne zanimajo. Očita tiskovnemu odseku, da priobčuje v list dolge spise, ki ne spadajo v strokovni list in nasvetuje, naj se izdajanje lista za nekaj časa opusti, ko društvo dobi več naročnikov, da list ne postane pasiven. Društvene vesti se lahko priobčuje tudi v dnevnem časopisju. Tov. Dr. Dobovišek je odločno proti temu, da bi naše edino strokovno glasilo prenehalo izhajati. Tega, kar čitamo v »Odvetniški pisarni«, ne morejo donášati drugi listi, ker je znano, da večina listov zahteva plačilo za priobčevanje društvenih vestí. Sploh pa širše razmotrivanje naših stanovskih vprašanj zavzema preveč prostora v dnevnem časopisju in se dotični članki porazgube, med tem, ko naše glasilo lahko vsak naročnik shranjuje, tako, da ima konec leta kompletno društveno snov. Tudi se je bolje stisniti pod domačo streho, kakor pa iskati gostoljubja v tuji hiši, kjer se večkrat našim željam ne more ali noče ustreči. Ako opustimo naš list, je ravno ono, kakor če se vojaku odvzame puško, in se tak razorožen vojak v boju ne more več braniti.

Predlaga, da se vse stori, da bode »Odvetniška pisarna« tudi v bodoče izhajala ter naj vsak član dela na to, da društvo pridobi zadosti naročnikov ter da se vsak odvetniški in notarski uradnik -ica naroči na list, ga pazno čita in po svojih sposobnostih tudi dopisuje. List naj se piše strokovno in med dopisniki deli v 4 rubrike: Celje, Ljubljana, Maribor in Ptuj.

Tov. Štefan Dergas se pridruži mnenju tov. Martina Planinšek ter izvaja v istem smislu. Ker tov. Dr. Dobovišek že primerja naš list s »puško« omenja, da uredništvo lahko to puško tudi nazaj obrne ter nameri proti sotovarišem.

Tov. Štefan Medved je na vsak način za nadaljno izdajanje »Odvetniške pisarne«, podpira svoj predlog v smislu izvajanja tov. Dr. Doboviškega, katerega se zahvaljuje za bodrilo vseh zaspancev in za objektivna izvajanja, ki so gotovo na mestu in v prid razvoju naših organizacij.

Tov. Lovro Čremožnik govori v smislu izvajanja Dr. Doboviškega in Štefana Medved, svari pred omalovaževanjem našega glasila, ki je skoro pred 30 leti zagledal luč sveta v Celju in gre velika zasluga nekaterim tovarišem-voditeljem, ki so list vkljub težkočam obdržali pri življenju do danes. Objavlja, da bode od slej naprej tudi Celjsko društvo podpiralo nadaljno izdajanje našega glasila, ki se naj razširi po celi Sloveniji in naj bode udomačeno v vsaki odvetniški in notarski pisarni. Objavlja pa naj vse, kar je v zvezi z našimi razvojem. Želeli bi bilo, da list bolj točno izhajaja in če vsebuje tudi samo 4 strani, kakor je to opazovati pri nekaterih drugih strokovnih glasilih. Predlaga, da vsi zborovalci potrebo po lastnem glasilu uvidijo ter soglasno sklenejo nadaljno izdajanje.

Predsednik Gilčvert se zahvali govornikom za interesantno debato ter omenja od svoje strani, da bi bil za svojo osebo le hvaležen, ako bi odpadlo ogromno delo in vsa nehvaležnost ter predbacivanje, ki je združeno z izdajanjem lista. Osebnost s tem gotovo soglašala tudi urednik tov. Moškon. Toda kot društveni predsednik žal ne smem slediti komodnosti in valbljivim glasovom, češ: otrešimo se dela in udajmo se sladkemu »dolce far niente«.

Odborniki in zlasti predsednik imajo dolžnost, da storijo vse, kar je v prid društvu. Da izdajamo društveno glasilo, je gotovo v veliko društveno korist. Imenovati moramo to napredek, ki služi eminentno važnim nalogam za razvoj našega stanu. Je že to razveseljivo, da sploh vzdržujemo »Odvetniško pisarno« že 5. leto. Pribiti pa moram, da v vsem tem času nismo plačali niti pare za kak članek, da je naše uredništvo opravilo brezplačno korekturo in vse z odpravo lista spojeno delo. Ako bi tozadevno od onega malega števila sotrudnikov ne bilo požrtvovalnosti, bi v tem času ne bilo možno izdati toliko številok, ne bilo bi navedenega denarnega prometa, zlasti pa bi list ne bil aktiven, kakor je. Ako se tovariši sedaj oglašajo s kritiko, je to sicer na obnem zboru dopustno, vendar jim kot predsednik ne morem pritrditi; nekatere očitke pa naravnost zavračam. Tov. Planinšek ima le deloma prav glede neplačevanja lista. V Mariboru in Ptujju nimamo zaostankov na naročnini. Malenkostne izjeme (katerih sploh ne bi smelo biti) ne pridejo v toliki meri v upoštevanje. Pač pa še dolgujejo naročnino nekateri tovariši in kolegince ter gg. odvetniki in notarji po deželi. Ti bodo gotovo naknadno plačali.

Da nekateri člani in zlasti članice lista ne prečitajo s potrebno paznostjo in da vsled tega v društvenem gibanju niso zadosti informirani, mi je znano in obžalujem vse one, ki so po preteku petletnega društvenega obstoja še tako nezavedni. Vendar se število tudi teh nezavednežev krči. Tov. Dergas je omenjal »puško«, katero lahko uredništvo v obliki tiska obrne tudi proti sotovarišem. Tozadevno naj ne bo nikdo v skrbeh. V celih 5 letih ni naš list napadel nobednega rednega in tudi ne podpornega člana, da bi bile včasih proti marsikateremu ostre besede na mestu. Ako pa list ožigosa brezbriznost ter apelira na sodelovanje vseh onih članov, ki imajo dokazano sposobnost in le vsled komodnosti ne prihajajo na društvene sestanke, seje in se sploh odtegujejo aktivnemu sodelovanju, za take slučaje je čisto na mestu, ako naš list v primernem tonu opozarja na nedostatke ter bodri tovariše k skupnemu delu.

Stanovsko glasilo je zlasti za probujo naših po različnih mestih in trgih raztrošenih tovarišev in kolegincij zelo potrebno. Potom tiska zvedo oni tovariši, katerim vsled oddaljenosti ali iz drugih vzrokov ni možno prihajati na naša zborovanja, vsaj del tega, kar mi tu razpravljamo in sklepamo. Tudi gg. šefi in koncipijenti so na ta način izveščeni o našem gibanju. Vrhu tega pa je list v tem času donesel več člankov in strokovnih spisov, ki imajo trajno vrednost in jih človek s zanimanjem čita, tudi če so že nad leto stari.

Padel je — očitvidno na moj naslov — tudi očitek, da v »Odvetniški pisarni« objavljamo dolge spise, v katerih se nekatere osebe posebno povzdiguje. Ta očitek ne drži. Svest sem si odgovornosti ter vem kaj spada v naš list. Ozirati pa se moramo tudi na naše podporne člane, ki so po večini odvetniki in notarji, ter večji del vsi naročeni na naš list.

Presuhoparimo ne smemo pisati, potem se bode naše glasilo — radi številnih drugih časopisov in revij — še bolj neprebrano odlagalo. Radi tega moramo tu

in tam priobčiti tudi take članke, ki ne razpravljajo samo suhe strokovne tvarine, ki pa imajo vendar zvezo z našim stanovskim gibanjem ali pa z večjo grupo naših kolegov.

Ako smo priobčili obsežnejše posmrtnice »velikim možem«, kakor so bili pok. Dr. Ivan Tavčar, Dr. Vladimir Sernek, Dr. Franjo Rosina i. t. d., smo po mojem mnenju storili le našo sveto dolžnost. Vsi navedeni so imeli na raznih poljih toliko nevenljivih zaslug, da bi jih naš list ne mogel vseh naštetiti in niti od daleč po zaslugah oceniti. Donesli smo le skromno sliko tega, kar se je v drugih listih in posebnost v raznih društvih obširno razpravljalo. Ker so ti spisi izšli po največ v listih velike obsežnosti in je tako časopisje težko shranjevati, priobčili smo del spominov v našem glasilu, ki je po svoji obliki pripravno, da se je shrani in je dajo nekateri naročniki več letnikov skupaj celo vezati. Hočemo pa imeti trajne spomine tudi v tiskani besedi na one, katere smo radi imeli, ki so bili deloma naši vzgojitelji, dobrotniki in kateri so v tej ali oni obliki koristili našemu stanu, ali posameznikom. Mi nimamo in nismo imeli v državnem zboru poslancev izmed naše srede. Organizacije so morale pošiljati petičije in spomenice na poslance, pripadajoče drugim stanovom. Naravno, da smo se v naših zadevah obračali v prvi vrsti na odvetnike, ki so bili poslanci na Dunaju, odnosno so sedaj v Beogradu.

Nevenljive zasluge za socialne zakone (kot n. pr. penzijsko zavarovanje, »Handelsgehilfengesetz« i. t. d. imata med drugimi gg. Dr. Ofner, Dr. Ellenbogen na Dunaju. Leta 1907 sem se na dunajskem kongresu odvetniškega in notarskega uradništva iz cele Avstrije na lastne oči prepričal, koliko sta navedena gospodra in še nekateri drugi poslanci storila za povzdigo socialnega položaja privatnega mameščenstva. Ti gospodje so prišli na naš kongres, tam govorili in nas k vstrajnosti bodrili. V vprašanju zastopstva po § 31. c. p. r. so nas vodili k justičnemu ministru in v drugih vprašanjih pred razne sekcijske šefe na Dunaju.

Mi Slovenci smo se tozadevno obračali doma na naše poslance pok. Dr. Dečko-ta, viteza Berkša, Žičkarja, Dr. Tavčarja in druge.

Tudi danes še nimamo lastnega zastopstva v skupščini v Beogradu in se morajo naše organizacije obračati na poslance drugih stanov. Da kaj dosežemo, moramo imeti dobre stike z vplivnimi osebami. Kdo ni hvaležen, da smo po novem pokojninskem zakonu vsaj deloma zavarovani za starost, da štiti naše interese »Handelsgehilfengesetz«, ki je tudi v Jugoslaviji veljaven, da imamo danes Delavsko zbornico, v kateri je tudi naš stan zastopan. Organizacije pa so nam izvojevale še marsikaj družega.

Dolžnost organizacij je, da se spominjajo onih preminulih zaslužnih mož, kateri imajo na naš razvoj v tej ali oni obliki zasluge.

Ko je še urednik Moškon podal razna pojasnila glede plačevanja naročnine, glede gradiva za list ter bodril k večjemu zanimanju in sodelovanju, bilo je soglasno sklenjeno, naj se »Odvetniška pisarna« tudi v bodočem letu izdaja in sicer perijodično in v takem obsegu, kakor bodo to razmere dopuščale.

ad 5.) odpade

ter se naj s to točko bavi bodoči odbor.

ad 6.) Volitve.

Per acclamationem je bil izvoljen za predsednika dosedanji predsednik tov. Dragotin Gilčvert.

V odbor pa so bili izvoljeni po listkih ter so se konstituirali tako-le: Medved Štefan, podpredsednik, Moškon Franjo, blagajnik, Rauter Mici, blag. nam, Hrašovec Alojz, tajnik, Kotnik Anica, taj. nam.

Odborniki: Homovčeva Marica, Hoschitz Karl, Mlakar Lija.

Namestniki: Dergas Štefan, Kurzman Oskar, Planinšek Martin.

Nadzorstvo: Lorber Janko in Val, Dragotin.

Tiskovni odsek: Gilčvert Dragotin, Hrašovec Al., Medved Štefan in Moškon Franjo.

Zaupniki »Borze dela«: Gilčvert Dragotin, Kežman Franjo in Moškon Franjo.

ad 7.) Pri slučajnostih

bile so soglasno, tudi z glasovi delegatov vseh štirih bratskih organizacij v Sloveniji sprejete sledeče

RESOLUCIJE:

1.) Poziv k solidnemu delovanju:

V Sloveniji se sedaj nahajajo tri društva Odvetniških in notarskih uradnikov in sicer s sedeži v Ljubljani, Celju in Mariboru, slednje s krajevno skupino v Ptujju. Te organizacije so zadostno in dovolj sposobne, da organizirajo vse odvetniško in notarsko uradništvo po celi Sloveniji, katerega štejemo nekaj čez 500 oseb. Pozivljamo torej vse te organizacije k enotnemu delovanju, tovariše in kolegince po celi Sloveniji pa še posebej na izpolnitev stanovske dolžnosti, da pristopijo vsi do zadnjega v organizacije pristojnih okrožij.

2.) Zbornice odvetniških in notarskih uradnikov:

Vse organizacije in vsak pojedinec naj neumorno dela na skorajšnjo ustanovitev lastne zbornice potom zakonitve te za naš stan prepotrebne socialne institucije. Že na naših občnih zborih v Mariboru in Celju dne 1. in 2. novembra 1921 smo sklenili, da se prične s tozadevnimi pripravami. Ista potreba se je povdarjala na skupščini Zveze društev zasebnega nameščenstva Slovenije v Ljubljani na ustanovni skupščini dne 13. julija 1924 in ker so sedaj tozadevne organizacije po vseh v to potrebnih mestih po Sloveniji že ustanovljene, ni več zapreke, da se ti sklepi ne bi realizirali.

3.) Nedeljski počitek in uradne ure

V polnem obsegu odobrujemo našo tozadevno resolucijo, podano na protestnem shodu v Mariboru dne 29. oktobra 1924, jo ponovno naglašamo in prosimo gg. odvetnike in notarje, da tudi oni spoštujejo zakonito pridobljeni nedeljski počitek in sedaj veljaven 7urn delavnik po odvetniških in notarskih pisarnah.

4.) Prosti dnevi in nepretrgano uradovanje ob sobotah v poletnem času.

Razun medelj in dosedaj običajnih praznikov naj v pisarnah delo počiva tudi ob narodnih praznikih in sicer na Vidov dan (dne 28. junija), državni praznik narodnega ujedinjenja (dne 1. decembra) — katera dneva sta zakonito obvezna tudi za državno uradništvo — ter na dan 1. maja kot praznik proletarijata. Nadalje naj bodo proste sledeče sobote in sicer: Ob Velikonočni soboti, binkoštni soboti, ter na dan pred Božičem. V poletnem času od 1. majnika do 1. novembra se uvede po odvetniških in notarskih pisarnah nepretrgano uradovanje od 8. do 13. ure in sicer samo ob sobotah ter naj bodo dotični popoldnevi prosti in posvečeni uradništvu za njihovo osebno razpolaganje.

Nato je predsednik zaključil to nad 3 ure trajajoče lepo uspelo zborovanje.

Maribor, dne 5. aprila 1925.

Blagajnik:

Predsednik:

Tajnik:

Franjo Moškon. Dragotin Gilčvert. Alojz Hrašovec.

Pokojninsko zavarovanje.

I.

PREDLOGI KOMISIJE ZA REVIZIJO ZAKONA IN ŠTATURA

za občni zbor dne 25. julija 1925.

Obseg zavarovanja.

Smernice, naj se bolniško in nezgodno zavarovanje nameščencev združi s pokojninskim in naj spadajo pod to zavarovanje tudi trgovski sotrudniki, sta dala že občni zbor in načelstvo.

Glede podrobnosti zakona predlaga komisija naslednje izpremembe:

Spodnja starostna meja za vstop v zavarovanje odpade.

Izveti so pa iz vseh vrst zavarovanja nameščenci, ki bi postali zavarovanju po tem zakonu zavezani še le po dopolnjenem 55. letu starosti.

Za bolezen zavarovani so tudi rentniki in njihovi svojci, za katere plačuje zavarovalne prispevke zavod, ki jim v to svrhu lahko odteguje del rente. Hranarine pa ne prejema.

Prostovoljno zavarovanje se omogoči osebam, ki niso nameščenci v ožjem smislu, a vendar redno delajo za druge, od katerih so gospodarsko tako odvisni, da se ne morejo smatrati za samostojne podjetnike, ako nimajo lastnih nameščencev. Tako n. pr. privatni učitelji, provizijski potniki, osebe, ki se bavijo z najemnim delom na lastnem stanovanju ali lastni delavnici po naročilu in računu drugih oseb, akordantje, vodje skupin ali slične osebe, ki prevzemajo poedina dela od podjetnikov na lasten račun.

Prestop iz javnih služb.

Za nameščence, ki prestopijo ali so že prestopili iz državne ali druge javne službe v službo, ki mora biti zavarovana po zakonu, mora prejšnji službodajalec preodkazati premijsko rezervo za njihovo pokojninsko zavarovanje.

Svojci.

V pokojninskem in nezgodnem zavarovanju veljajo za svojece le zakonska žena, zakonski in adoptirani ter legitimni otroci, nezakonski otroci zavarovane matere in nezakonski otroci zavarovanega očeta, če je očetovstvo sodniško dognano ali za njegovega življenja živensodno priznано, ter (glede odpravnine) ravna mati.

V bolniškem zavarovanju veljajo za svojece vsi rodbinski člani, naštetih v § 45 zakona o zavarovanju delavcev, to so pod pogojem, da nimajo dohodkov in žive z zavarovancem v istem gospodarstvu; poročeni ali neporočeni zakonski drug, zakonska ali adoptirana deca, roditelji, ded, babica, vnuki, bratje in sestre.

Zavarovalni prejemki.

Najvišji zavarovalni prejemki naj znašajo najmanj Din 36.000.— na leto.

Zavarovalna doba.

Pravico na rento dobi brez ozira na delazmožnost vsak zavarovanec po 35 letih zavarovanja, toda pri moških ne pred dopolnjenim 60. letom in pri ženskah ne pred dopolnjenim 55. letom starosti, na vsak način pa pri moških, po dopolnjenem 65. letu in pri ženskah po dopolnjenem 60. letu starosti.

Čakalna doba.

Do invalidske in vdovske rente ne nastane pravica preje, predno zavarovanec ni bil vsaj štiri leta zavarovan. Pravico do otroške rente se pridobi že po 2 letih zavarovanja.

Za starostno rento, ki je za 10% višja od invalidske rente v enakem številu let znaša ta karencna doba 10 let.

Ob nezgodi v službi nastane pravica do rente takoj.

Pravica do invalidske rente.

Pravico do invalidske rente ima, kdor ne more več izpolnjevati poklicnih dolžnosti, svoje zadnje zavarovanju za-

vezane službe in sicer radi telesne ali duševne hibe, ali kdor je brez ozira na delozmožnost brez zavarovanja zavezane službe, ako je moški že dopolnil 60. in ženska 55. leto starosti.

Pravico do invalidske rente pa nima vkljub nesposobnosti za svojo zadnjo službo, kdor s kakim drugim opravilom zasluži več kot $\frac{2}{3}$ povprečnine prejemkov, ki jih je imel zadnjih pet let ali v krajšem času zavarovanja.

Ako je prejemalec invalidske rente v službi, tako, da je svota njegovega zaslužka in invalidske rente višja od povprečnine in njegovih prejemkov zadnjih pet let ali krajšega časa zavarovanja, se invalidska renta za tak presežek zniža.

Pravica do starostne rente.

Pravico do starostne rente ima, tudi ako je delazmožen in nastane še nadalje v službi, vsak zavarovanec po 35. letih zavarovanja, toda moški ne pred dopolnitvijo 60. in ženske 55. leta starosti, brezpogojno pa moški z dopolnjenim 65. in ženske s 60. letom starosti, ako so bili zavarovani vsaj 10 let.

Višina invalidske rente.

Invalidska renta znaša v odstotkih povprečnih zavarovalnih prejemkov izražene po 4. letu 27.9%, po 6. letu 29.25%, po 10. letu 36%, po 35. letu 69.75% in po 40. letu 76.50%.

Višina starostne rente.

Ako je invalidski rentnik tako onemogel, da stalno potrebuje za 10% več kot bi prejemal invalidski rentnik z isto dobo zavarovanja. V odstotkih zavarovanih povprečnih prejemkov izražena znaša starostna renta po 10. letu 35.6%, po 35. letu 76.725% in po 40. letu 84.15%.

Vzgojevalni prispevki k invalidski in starostni renti.

Ako mora invalidski ali starostni rentnik skrbeti še za otroke, ki bi imeli načeloma pravico do otroške rente, dobiva za vsakega otroka še $\frac{1}{3}$ rente, ki bi se izplačevala rentniku po zavarovalni dobi 10 ali manj let, toda največ po 50% te rente.

Dodatek za popolnoma onemogle invalidske rentnike.

Ak oje invalidski rentnik tako onemogel, da stalno potrebuje tuje pomoči in oskrbe, se mu renta lahko zviša za 50%.
Zboljšanje zavarovanja za pomorce, za nameščence denarnih zavodov l. t. d.

Pomorščaki, kakor tudi drugi nameščenci, ki žele v prvi vrsti znižanja zavarovalne dobe in nameščenci denarnih zavodov, premogokopnih, industrijskih in drugih večjih podjetij, ki imajo stalno službo z določenim napredovanjem in žele tako kot predvojno prejemati 100% svojih zadnjih prejemkov kot pokojnino, se lahko tako, kot sploh vsak zavarovanec, dodatno zavarujejo za krajšo službeno dobo in za višjo pokojnino v oddelku za višje dajatve zavoda.

Vdovska renta.

Vdovska renta znaša 50% invalidske ali starostne rente zavarovančeve. Vdova ima pravico do rente tudi akoravno od poroke še ni preteklo 6 mesecev, a je bila zavarovančeva smrt posledica nezgode v službi ali je zavarovanec zapustil otroka iz tega zakona ali vdovo v blagoslovljenem stanju, ali akoravno je bil zavarovanec sklenil zakon že po dovršenem 50. letu starosti, a so podani gornji pogoji ali pa so pretekla od poroke že tri leta.

Otroška renta.

Otrokom pristoji renta le do dopolnjenega 16. leta starosti, za dva 35%, za tri 40% za 4 ali več pa 45%.

Renta za vojne sirote (brez očeta in matere) znaša za eno siroto 50%, za dve 75%, za tri 85%, za štiri 90%, za pet ali več sirot pa 95%.

Minimalne rente.

Invalidska ali starostna renta mora znašati na mesec najmanj 250 Din, vdovska renta 150 Din in za eno dvojno siroto 100 Din, za dve ali več vojnih sirot 150 Din.

Povračilo premij.

Zavarovanec, za katerega je prenehala dolžnost zavarovanja,

ima pravico zahtevati povračilo svojega dela premije še le čez 1 leto.

Zavarovanka, ki se tekom 2 let po izstopu iz zavarovanja poroči ali tekom 2 let po poroki izstopi iz zavarovanja, prejme povračilo 80% premij takoj, ko poroko dokaže, odnosno tudi izstopi iz službe.

Zavarovanec, ki je postal invaliden pred potekom štiritletne čakalne dobe, tako, da še nima pravice do invalidske rente, prejme takoj, ko invalidnost dokaže, povračilo v znesku vseh zanj vplačanih premij.

Poznejše zopetno vplačilo povrnjenih premij.

Zavarovanec, ki je izstopil iz zavarovanja in si dal izplačati del premij ali vse premije, je s tem izgubil vse nadeje iz zavarovanja ali pa so mu bile te skrčene. Ako ob določenem roku zopet vstopi v zavarovanje, naj ima pa pravico, da vplača prejete premije z obrestmi nazaj in sicer tudi v obrokih in si s tem zopet pridobi prejšnje nadeje.

Rok za uveljavljenje pravic iz zavarovanja.

Zavarovanec, kojega zavarovalna dolžnost je prenehala, ima pravico, da zahteva dajatve iz zavarovanja že tekom treh let. Ako postane n. pr. invaliden po poteku teh treh let, svojih zahtev ne more več uveljavljati, razen, ako plačuje priznavalno pristojbino. (Glej spodaj.)

Varovanje pridobljenih nadej.

Ako bivši zavarovanec zopet vstopi v zavarovanje, se mu prejšnje nadeje vštejejo, ako je prejšnje zavarovanje prenehalo, ker je začel dobivati invalidsko rento, ali ako od prejšnjega zavarovanja ni preteklo več nego 6 let.

Ako je preteklo več kakor 6 let, se mu od vsega prejšnjega zavarovanja šteje k večjemu čakalna doba 4. let, razen, ako plačuje priznavalno pristojbino ali ako si prejšnja leta dokupi.

Varovanje pridobljenih nadej s priznavalno pristojbino.

Zavarovanec, ki je bil zavarovan vsaj 10 (5) let si zavaruje lahko vse nadeje, ki jih je imel o prenehanju zavarovalne dolžnosti časovno neomejeno, tako da svoje pravice ali zahtevke uveljavlja lahko vsak čas, tudi ako je pretekel že zgoraj omenjeni triletni rok in je postal čez poljubno število let invalid ali dosegel pravico do starostne rente. V to svrhu mora plačati le radi evidence takozvano priznavalno pristojbino po 5 Din in sicer vsakega pol. leta in sicer od poteka 3. leta po prenehanju zavarovanja dalje. Na to pravico je treba zavarovanca od prenehanja zavarovalne dolžnosti opozoriti, ako je to mogoče.

II.

SAMOSTOJNI PREDLOGI DELEGATA DRAGOTINA GILČVERTA

za občni zbor Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani dne 25. julija 1925.

Na večkratne pozive od strani nekaterih strokovnih organizacij in na prošnje starejših upokojencev glede zvišanja minimalnih rent stavim o priliki revizije zakona in statuta sledeči spreminjevalni predlog:

a)

Predlog komisije za revizijo zakona in statuta se glede minimalne rente glasi:

»Invalidska ali starostna renta mora znašati na mesec najmanj 250 Din, vdovska renta 150 Din in za eno dvojno siroto 100 Din ter za 2 ali več dvojnih sirot 150 Din.«

Predlagam, da se ti minimalni zneski podvojijo in se naj tozadevni predlog glasi tako-le:

»Invalidska ali starostna renta mora znašati na mesec najmanj 500 Din, vdovska renta 300 Din in za eno dvojno siroto 200 Din ter za dve ali več dvojnih sirot 300 Din.«

Pri tem naj ostane nedotaknjen predlog komisije glede dodatka za popolnoma onemogle invalidske rentnike, ki se glasi:

»Ako je invalidski rentnik tako onemogel, da stalno potrebuje tuje pomoči in oskrbe, se mu renta lahko zviša za 50%.«

Slednji predlog komisije pomeni nekoliko ublaženje bede onemoglih rentnikov. Ker pa ta predlog glede minimalnih rent temelji v gori navedenem prvem predlogu, je tudi 50% zvišanja minimalne rente nezadostno za stanovanje in najnujnejšo prehrano takega upokojenca. Po tem predlogu bi tak rentnik dobival mesečno v najboljšem slučaju 375 Din, kar gotovo ne zadostuje za najboljšo prehrano in za stanovanje prav ničesar ne ostane.

Ako si občni zbor v tej točki ta spreminjalni predlog osvoji, bi dobival rentnik mesečno vsaj 500 Din, popolnoma onemogel pa v najboljšem slučaju 750 Din.

Tudi ta znesek še ne pokrije stroškov mesečne prehrane in stanovanja ene osebe. Pomisliti pa je treba, da ima tak rentnik često preživeti še ženo in otroke, kateri absolutno tudi s tem povišanim zneskom ne morejo kriti življenjskih potrebščin.

Tozadevni predlog komisije glede minimalnih rent ni nov, temveč smo ga slišali že na lanskem občnem zboru, ko je bil sprejet pravilnik o draginskih dokladah, ki ravno isto določa.

Od lanskega občnega zbora pa je stopil v veljavo novi stanovanjski zakon z veljavnostjo od 15. majnika 1925, ki dopušča hišnim gospodarjem, da so najemnino tudi vpokojencem lahko šestkrat povišali. Od komisije predlagana minimalna renta ne zadostuje oženjenemu rentniku niti za stanarino. Ako pa je tak rentnik samec, isti tudi ne dobi hrane in stanovanja mesečno pod 750 do 1000 Din.

Minimalna renta po 250 Din je bila določena lansko leto v takratnih razmerah, ko so upokojenci plačevali še malenkostno stanarino. Novi stanovanjski zakon dopušča šestkratno zvišanje stanarine in s tem je ta minimalna renta že tudi izčrpana. Priznati se mora, da hišni posestniki vkljub tem poviškom ne pridejo na svoj račun, ker se stekajo ti ogromni poviški potem najemniškega davka zopet nazaj v državne blagajne; a vpokojencem je s tem odvezet še oni skromni dohodek, ki jim ga je dosedaj nudil Pokojninski zavod.

Ako država dovoli povišanje stanarine za to, da te poviške v obliki davkov zopet nazaj jemlje, ni s tem pomagano uradništvu, najmanj pa vpokojencem in je v našem slučaju gotovo upravičen predlog, da država z znatno subvencijo prispeje Pokojninskemu zavodu na pomoč, da se rentnikom vsled stanovanjskega zakona še oni skromni prejemki ne bodo zmanjšali.

Pokojninski zavod bi moral biti ono zavetišče, ki naj bi rentnikom nudilo vsaj toliko, da z dotičnimi prejemki lahko plačajo najemnino ter skromno preživijo svoje.

Da bodo taki upokojenci, ki ne morejo več plačati najemnine, od hišnih posestnikov kmalu vrženi na cesto in da se bo s tem socialna beda še poostrišla, navajam v dokaz sledeči slučaj:

S tuor. odlokom o priznanju invalidske rente in redne doklade z dne 2. junija 1925, zav. št. 793, se je priznalo odvetniškemu uradniku, ki je nad 30 let služboval po odvetniških in notarskih pisarnah ter je bil od leta 1909 skozi 120 mesecev zavarovan, po novem pravilniku o draginskih dokladah letno rento 3300 Din ali mesečno 275 Din. Ta rentnik že nad eno leto leži bolan, ne more zapustiti postelje ker si je med vojno nakopal neozdravljivo bolezen. Streže mu žena. Oba pa nimata nikakih drugih dohodkov. Renta 275 Din ne zadostuje niti za mleko in kruh. Za vse druge potrebščine in zlasti za povišano najemnino ni od nikoder kritja. Pomoč od stanovskega društva je iz lahko razumljivih razlogov prav malenkostna. Vsled neplačane najemnine preti celi družini deložacija. **Takih slučajev imamo več v vseh kategorijah privatnega nameštčenja.**

Ako bi moj predlog s finančnega stališča morda bil težko izvedljiv, je isti s človeškega in socialnega stališča gotovo utemeljen in naj načelstvo poišče potrebne vire in primerno

obliko za kritje teh res potrebnih izdatkov za najbednejše naše člane.

Ker potom državne subvencije ni pričakovati takojšnje odpomoči, ti rentniki pa na odrešitev težko čakajo, naj se zboljšanje dajatev omogoči na podlagi §§ 41 in 44 statuta (iz sklada za izredne doklade).

Ker se iste zbirajo tudi iz $\frac{2}{3}$ prebitka letnega poslovanja, navajam iz lanskega letnega poročila te-le številke:

Upravni stroški so iznašali za leta 1920, 1921, 1922 in 1923 skupaj	2,613.201.89 D
invalidne, starostne ter vdovske rente, vzgojevalni prispevki in odpravnine pa le	221.518.71 D
tako, da so upravni stroški presegali te dajatve za ogromno svoto	2,391.682.18 D

Glasom bilance se razdele te številke na pretekla štiri leta tako-le:	Rente	upravni stroški
1920. leta	19.025.35 D	221.262.69 D
1921. leta	14.346.36 D	307.776.45 D
1922. leta	56.199.81 D	921.799.48 D
1923. leta	131.947.19 D	1,162.363.28 D
skupaj	221.518.71 D	2,613.201.89 D

Ako se razmotriva te številke in upošteva nadaljnje delstvo, da bilanca za leto 1923 izkazuje premijsko rezervo v visokem iznosu 20,248.725 Din. (katera se je leta 1924. gotovo povečala, tozadevna bilanca mi še ni bila vročena, vsled česar temelji moj predlog na lanskem letnem poročilu), potem bode občni zbor (§ 37) s svojim sklepom za zvišanje rent in pokojnin (§ 41) mnogo pripomogel k izboljšanju stanja starih upokojencev, ako pri tem sodeluje v izdatni meri tudi vlada.

b)

Iz letnega poročila lanskega občnega zbora sledi, da delodajalci in razna podjetja jako nečisto plačujejo zavarovalne premije.

Iz lastne prakse in na podlagi tozadevnih sodnih aktov so mi znani številni slučajji, kjer delodajalci odnosno predstojniki podjetij samo radi obrestne mere niso hoteli pravočasno plačati premij, rekoč, da se puste raje rubiti, ker v tem slučaju plačajo le 5% obresti in minimalne izvršilne stroške (§ 86), med tem, ko dobivajo v bankah od naloženega denarja 10 do 14% obresti, v obratih pa se jim denar še višje obrestuje.

S tem trpi Pokojninski zavod na obrestni meri (najmanj 5%) izgubo, kar gre pri spodaj navedenih ogromnih zaostankih v stotisoče.

Lansko letno poročilo izkazuje te-le zaostanke na zavarovalnicah:

1920. leta	302.280.20 K
1921. leta	1,664.145.92 K
1922. leta že	1,457.061.50 D in v naslednjem letu
1923.	1,736.280.92 Djn.

S številnimi eksekucijami se kopiči delo pri zavodu in to delo zavzema vsled mudnega dopisovanja, s potovanji na lice mesta i. t. d. ogromen obseg in se s tem po krivdi zamudnih delodajalcev množijo upravni stroški pri zavodu. Ker so stroški opominov in izvršb (§ 86) minimalni in še te sodišča v mnogih slučajih črtajo, je potrebno, da se vsaj zamudne obresti (§ 86) zviša na sedaj običajno obrestno mero 10%.

V gornjem izkazu zaostankov iz leta 1923 1,736.280 Din 92 p vsebljen je večji znesek kot popolnoma neizterljiv, kar tvori popolno izgubo Pokojninskega zavoda.

Zavod bi potreboval po vseh mestih in industrijskih krajih, kjer računa z večjim številom zamudnikov in s premoženjskimi perturbacijami, svoje zaupnike. Ti bi morali vsaka dva meseca zavodu poročati o premoženjskem stanju mudnih delodajalcev, da se zaostanke pravočasno poterja. Zavod bi se s tem obvaroval visokih izgub. Te poterjane svote pa bi lahko podpirale moj gornji spreminjalni predlog ad a), da se s točnim izterjavanjem premij poviša sklad za zvišanje rent in zniža upravne stroške.

Radi tega predlagam in prosim, da občni zbor sklene:

1. Zaostale premije se v bodoče obrestujejo z 10% (§ 86) zamudnimi obrestmi.

2. Dosedanje zaostanke na zavarovalnicah naj se z vso skrbnostjo nemudoma izterja.

3. Za vsa mesta in večje industrijske kraje, v katerih je računati z večjim številom mudnih delodajalcev in menjavanjem poklicev, naj zavod imenuje zaupnike, ki naj vsaka dva do tri mesece poročajo o premoženjskem stanju in drugih potrebnih podatkih glede teh delodajalcev, odnosno podjetij.

V Mariboru, dne 16. julija 1925.

Dragočin Glilčvert, l. r.

III.

Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju je sklenilo na svoji odborovi seji, ki se je vršila dne 23. julija 1925, da izroči gg. Janko Lesničarju, ravnatelju Zadrugne zveze v Celju in Valentinu Urbančiču, predsedniku Zveze društev zasebnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani sledečo

S P O M E N I C O:

s prošnjo, da jo imenovana gospoda delegata v imenu našega društva sporočita občnemu zboru Pokojninskega zavoda, ki se vrši dne 25. julija 1925.

Najvažnejše izmed vseh vprašanj, ki vznemirjajo danes zasebne nameščence, je vprašanje njih preskrbe za slučaj delanezmožnosti. To je veliko socialno vprašanje in ni čudež, če gledajo zasebni nameščenci s strahom v oči onemu bodočemu dnevu, ki jih izroči v naročje usode, trpljenja in hiraanja, ker je preskrba, ki jo nudi zakon o pokojninskem zavarovanju njim in njihovim rodbinskim članom, popolnoma nezadostna.

Z veseljem torej pozdravljamo ona idealna stremjenja, ki teže za tem, da se zakon o pokojninskem zavarovanju zasebnih nameščencev revidira in se spravijo njegova zadostna določila preskrbljenja v sklad s principi pravičnosti in človečnosti. Tisti, ki je delal zvesto vse svoje življenje in žrtvoval vse svoje najboljše sile, da je pomagal ustvariti temelje boljše gospodarske bodočnosti, ima pač pravico, da ga bodoče pokoljenje, ki bode uživalo sadove tega dela, preskrbi v njegovi delanezmožnosti (starosti in invaliditeti) materijelno tako, da mu ne bode treba trpeti vsaj pomanjkanja, zavedajoč se dobro, da mu ne more nikdo niti od daleč primerno poplačati njegovega truda.

Sveta dolžnost aktivnih zasebnih nameščencev je, da se z vsemi silami borijo za boljši kos kruha svojih že delanezmožnih tovarišev, zavedajoč se dobro, da s tem, če delajo in se trudijo za najbednejše izmed bednih, ustvarjajo zajedno tudi sebi boljšo bodočnost.

Dasiravno nam predlog komisije za revizijo tega zakona žalibog ni bil v celoti znan, dovoljujemo si vendar z ozirom na one malenkosti, v kolikor nam je prišel predlog v vednost, prositi občni zbor, da blagovoli naše želje, ki se nanašajo na predlog komisije glede minimalnih rent, upoštevati.

Predlog komisije za revizijo zakona in statuta, ki se glasi glede minimalnih rent tako:

»Invalidna ali starostna renta mora znašati na mesec najmanj D 250.—, vdovska renta Din 150.— in za eno dvojno siroto Din 100.—, ter za dve dvojni siroti ali več Din 150.—«
se naj spremeni tako-le:

»Invalidna ali starostna renta mora znašati na mesec najmanj Din 500.—, vdovska renta Din 300.— in za eno dvojno siroto Din 200.— ter za dve ali več dvojnih sirot Din 300.—«

Ne glede na to, da je bila višina v predlogu komisije, kateri predlog je bil stavljen že lanskega leta, došti prenizka, so se še razven tega razmere od lanskega leta tudi bistveno spre-

menile v škodo zasebnih nameščencev, odnosno rentnikov (stanovanjski zakon i. t. d.)

Z veseljem pa vzamemo na znanje predlog komisije, ki se glasi:

»Ako je invalidski rentnik tako onemogel, da stalno potrebuje tuje pomoči in oskrbe, se mu lahko zviša renta za 50%.«

in prosimo, da se ta izredno upravičeni predlog, ki izvira iz zgolj nesebične ljubezni do bližnjega, obdrži.

Za dobo izvanrednih draginjskih razmer, se še naj pridržuje draginjske doklade k rentam in se naj torej člen 7 zakona z dne 12. maja 1921 («Službene novine» št. 125, izdane dne 10. junija 1922, Prilog XX/21) sprejme v besedilu predloga komisije z edino spremembo, da ima Pokojninski zavod za nameščence dolžnost porabiti gotov del letnih gospodarskih prebitkov za draginjske doklade rentnikov. Določitev višine draginjskih doklad, ki se naj ravnajo po draginjskih okrajih, in po višini rente, se naj v zakonu pridrži kompetenci občnega zbora Pokojninskega zavoda, kojega predlog naj potrdi ministristvo za socialno politiko.

Na prvi pogled se bodo morda pojavili pomisleki, kako dobiti sredstva, da se ugoti tem zvišanim zahtevam zasebnih nameščencev. Pri tem bi si dovolilo naše društvo opozoriti občni zbor na nekatere vire, ki bi služili v kritje zvišanih zahtevkov. Tako bi se naj zvišale zamudne obresti zaostalih premij od 5% vsaj na 10%, kar se je že predlagalo itak z mnogo drugih strani.

Nadalje predlagamo, da se pri izterjavanju premij postopa zelo rigorozno, da ne bode Pokojninski zavod utrpel vsled insolventnosti plačnika prevelikih izgub, kar se sedaj, kakor nam je znano, dogaja žalibog v veliki meri.

Za čas izrednih draginjskih razmer bi si dovolilo naše društvo predlagati, da bi se pobiral od rentnih obveznikov-delodajalcev za dobo izrednih draginjskih razmer poseben procentualni pribitek, ki bi itak s povrnitvijo v normalne gospodarske razmere odpadel.

Nadalje predlagamo, da se naj poskuša doseči v novem Pokojninskem zakonu od države veliko višjo podporo, kakor je bila določena po § 37 čl. 4 zakona z dne 12. maja 1922 z zneskom po najmanj 175.000 Din. Ker je Pokojninski zavod za državo eminentne kulturne važnosti, je tudi moralna dolžnost države, da prispeva k temu zavodu s takim zneskom, ki odgovarja važnosti te socialne institucije. To je že uvidelo večinoma kontinentalnih evropskih držav in je država dodatke pokojninskim zavodom za zasebne nameščence izdatno zvišala. Najmanjši minimalni znesek, ki bi ga naj dovolilo ministristvo za socialno politiko v svojem proračunu za račun prispevka k pokojninskemu zavodu za nameščence v Ljubljani, bi se naj določil vsaj z zneskom poldrug milijon dinarjev.

Nemajhen vir dohodkov za kritje zvišanih izdatkov po tem predlogu bi tvorili tudi prihranki pri reorganizaciji uprave pokojninskega zavoda.

S strahom smo vzeli na znanje, da so znašali upravni stroški v letih 1920, 1921, 1922 in 1923 skupaj 2,613.201.89 Din, nasproti katerim upravnim stroškom pa se je izplačalo za invalidne, starostne ter vdovske rente, vzgojevalne prispevke in odpravnine le 221.518.71 Din, tako, da so upravni stroški po tej bilanci presegali te dajačve z vratolomno svoto po 2,391.682.18 Din. Te številke, pod katerih izredno resnostjo klonejo zasebnim nameščencem groze kolena, zelo jasno dokazujejo, da je sedanja organizacija Pokojninskega zavoda predraga in potrebuje nujne reorganizacije in pocenitve.

Dovolimo si torej predlagati, da izvoli občni zbor poseben odsek, sestavljen paritetno iz delojemalcev in delodajalcev pod predsedništvom enega izmed podpredsednikov, kateri odsek naj prouči organizacijo in upravo tozadevnih zavodov v sosednih državah in naj stavi stvarne predloge glede pocenitve reorganizacije uprave Pokojninskega zavoda, katere

predloge se naj blagohotno upošteva v novem štatutu Pokojninskega zavoda v procvit te socialne institucije in v korist zasebnih nameščencev.

Celje, dne 23. julija 1925.

O d b o r.

IV.

Delegati za občni zbor Pokojninskega zavoda iz skupine nameščencev, izvoljeni leta 1923 iz »Strokovne in nadstrankarske liste«, zbrani na predkonferenci z ozirom na občni zbor, ki je sklican na dan 25. julija 1925, so sklenili soglasno sledečo

RESOLUCIJO:

1.

Ugotavljamo, da je uprava Pokojninskega zavoda v pogledu poslovnega poročila o priliki letošnjega občnega zbora vpoštevala pritožbe, ki jih je naša skupina na lanskem občnem zboru bila primorana uveljaviti z opozicijskim nastopom.

Ugotavljamo nadalje na podlagi poslovnega poročila za leto 1924 in na podlagi informacij naših delegatov v posameznih odborih, da je uprava zavoda navzlic težkočam, izvirajočim iz likvidacije predvojnih pokojninskih ustav, kojih premoženje je ponajveč upropastila devalvacija naložbenih vrednosti, pokazala svojo dobro voljo in resno stremljenje, da v okviru možnosti olajša bedno stanje rentnikov in da izboljša bodoče pravice zavarovanih članov.

Z ozirom na te okolnosti opuščamo svoje na lanskem občnem zboru izraženo opozicijsko stališče in izjavljamo, da hočemo glasovati za odobritev poslovnega poročila in za absolutorij upravi.

2.

Pri tem izražamo željo:

1. da se delo v odboru za revizijo zakona in štatuta po možnosti pospeši in čim temeljiteje izvede;

2. da se čimpreje proučijo skrajne boljše valorizacije vplačil pred 1. julijem 1922. leta in da uprava — kolikor je z zavarovalno-tehničnega vidika dopustno — že na podlagi sedanjega zakona in štatuta vse ukrene, kar bi le količkaj bolje popravilo razmerje zavarovalnih nadej iz dobe devalvacije napram nadejam iz dobe že povečanih vplačil.

V.

III. REDNI OBČNI ZBOR POKOJNINSKEGA ZAVODA ZA NAMEŠČENCE V LJUBLJANI

se je po teh in še raznih drugih predpripravah vršil v soboto, dne 25. julija 1925 ob 9. uri dopoldne v sejni dvorani Mestnega magistrata ljubljanskega s sledečim dnevnim redom:

I. Poročilo predsedstva in volitve.

II. Letno poročilo, računski zaključek, odveza načelstva in razdelitev prebitka:

A) Pravilnik o draginjskih dokladah. Predlogi delegata Gilčverta,

B) Reorganizacija poslovalnice v Splitu,

C) Izplačila zavarovancem. Podpora za nezaposlence. Izredne podpore.

Č) Naložba imovine,

D) Gradbena akcija v Mariboru,

E) Zavarovanje zunaj Slovenije in Dalmacije,

F) Poročila revizorjev, računski zaključek, odveza načelstva in razdelitev prebitka.

III. Slučajnosti:

A) Valorizacija starih premij,

B) Spomenica Društva slovenskih odvetniških in notar-skih uradnikov v Celju,

C) Zidanje v Splitu.

Iz obširnega zapisnika tega občnega zbora navajamo le nekatere točke, ker bode vsebino celotnega zapisnika objavil »Organizator«, ki ga naši člani itak dobivajo in na katerega še posebno opozarjamo. Vrhu tega je prepis, kakor tudi tiskano

letno poročilo Pokojninskega zavoda za leto 1924 na upogled pri delegatu Dragotinu Gilčvert v Mariboru, odnosno pri stanovskih društvih v Mariboru in Celju.

Ad I. dnevnega reda.

Občni zbor je vodil predsednik dvorni svetnik g. V e d e r n j a k, ki je po pozdravu konstatiral sklepčnost, ker je bilo navzočih 38 delegatov (od teh 16 poslodavcev in 22 nameščencev znatno izboljšal. Rentniki so prejeli leta 1924. z enkratno o spremembah v upravnem odboru, načelstvu in delegatih. Med drugimi je odpadel delegat iz IV. edinice nameščencev s »Strokovne in nadstrankarske liste« g. Anton Stromar, vsled česar je bil na občni zbor poklican nov delegat g. Etbin Bežek. Pri spremembah med delegati je g. predsednik posebej povdaryl, da je preminul delegat g. dr. Rosina iz Maribora, ki je bil na gospodarskem polju znana osebnost in je tudi Pokojninskemu zavodu posvečal vso pozornost. Še na lanskem občnem zboru je stavil mnogo zelo dobrih predlogov in nasvetov. Navzočji so se v počaščenje preminulega dvignili raz sedežev in zaklicali trikrat »Slava!«

Ker so delegati dobili 8 dni pred občnim zborom tiskano obširno poročilo, poda g. predsednik kratko poslovno poročilo ter priobčujemo iz zapisnika dobesedno nekatero mesta:

ad II. A)

Pravilnik o draginjskih dokladah je položaj vseh rentnikov in pričakovanja vseh aktivnih zavarovancev znatno zboljšal. Rentniki so prejeli leta 1924. z enkratno podporo v prvi polovici leta in z dokladami po pravilniku v drugi polovici leta približno devetkrat več nego znašajo rente po zakonu.

Velik korak naprej je napravil zavod s predlogom načelstva g. ministru za socialno politiko radi nove porazdelitve plačnih razredov in poviška zavarovalnih prejemkov, tako, da bi najvišja pokojnina znašala D 30.294.— na leto.

G. delegat Gilčvert je vročil g. predsedniku pravčasno pred občnim zborom v zadevi novega zakona predlog, naj se dosedanje minimalne rente podvojijo, tako, da bodo znašale za invalidske ali starostne rentnike na mesec najmanj po Din 500.—, za vdove in za dve ali več dvojnih sirot najmanj Din 300.— in za eno dvojno siroto najmanj po Din 200.—, naj se zamudne obresti glede zaostalih prispevkov povišajo na 10%, naj se zaostanki eksekvirajo in naj se po mestih in večjih industrijskih krajih imenujejo zaupniki, ki naj zavodu redno poročajo o premoženjskem stanju zamudnih službodajalcev in o drugih važnejših zadevah.

G. predsednik predlaga v smislu sklepa komisije za izdelavo novega zakona in štatuta z dne 21. julija 1925, naj se s temi predlogi bavi ta komisija. Ta predlog je bil soglasno sprejet.

G. predsednik poroča, da ima zavod radi rent po pravilniku letos še mnogo večje izdatke nego lansko leto. Dočim je izplačal v letu 1924 rentnikom Din 652.793.—, jih je izplačal letos že samo dne 1. julija 1925 za 1 mesec Din 121.485.—, a je ta svota radi novih slučajev že dosedaj narasla na okoli Din 126.100.— na mesec.

Glede dela komisije za novi zakon in štatut pozove g. zapisnikarja, naj prečita poročilo uprave zavoda o tem delu.

G. dr. Vrančič prečita priloženo poročilo, nakar izrazi g. Urbančič željo, naj novi zakon obsega tudi zavarovanje za nezaposlence in ugotovi, da so glede razširjanja zavarovanja tudi na trgovske nameščence organizacije teh nameščencev že podale obvezne izjave, da so za tako razširjanje in deloma so podale take izjave tudi organizacije trgovcev.

Ad II. C).

G. predsednik poroča nato podrobneje o izplačilih zavarovancem.

Zavarovalni tehnik Šantič pojasni, kako je prišlo v oddelku za višje datjve do primanjkljaja, ker se je naenkrat

pokojninska podlaga teh zavarovancev tako dvignila, da 100% na taksa od razlike med staro in novo podlago ni več zadostovala. Upa, da se bo primanjkljaj v nekoliko letih pokrili radi višjega obrestovanja in s premijami od novih pokojninskih podlag, ali pa bo morala primanjkljaj v smislu pogodbe pokriti službodajalka Trboveljska premogokopna družba.

G. Urbančič izjavlja, da ni povsem pravilno naziranje, da ostali zavarovanci od primanjkljaja v oddelku za višje dajatve nimajo nikake škode; ako tega primanjkljaja ne bi bilo, bi znašal prebitok zavoda okoli Din 800.000.— in v smislu štata bi se od tega prebitka lahko lep znesek odkazal skladu za povišanje rent in tudi za brezposelne bi se lahko mnogo storilo. Predlaga, naj se najde kakršenkoli izhod, da se bo dotiral sklad za nezaposelence lahko z večjo svoto; načelstvo, odnosno upravni odbor, naj se pooblastita, da za nezaposelence ukreneta kaj izdatnejšega, ker v sedanjih časih, ko mora marsikak zasebni nameščeneec radi nezaposlenosti dobesedno stradati, se s podporami za nezaposelence lahko napravi morda še več dobrega nego pri rentnikih.

G. Vrtovec pojasnjuje, da je dajal zavod nezaposlenim zavarovancem, ki so se oglasili, podpore od 250.— do 500.— Din. Letos se je sklad zvišal na Din 20.180.13, prihodnje leto ga bo treba pa više dotirati.

G. ing. Šuklje povdarja, da zavod pri prebitku Din 20.338.03 ni mogel storiti za nezaposlene več, nego je storil. Pri znatnih dajatvah, ki jih je dajal zavod rentnikom po pravilniku o draginjskih dokladah, je že ta prebitok lep uspeh. Zavod je v smislu pravilnika kril draginjske doklade sproti iz posebnih skladov za redne in za izredne draginjske doklade in je v bilanci izkazal premijske rezerve le od pravic po zakonu. Ako bi hotel računati, da naj bodo s premijskimi rezervami pokrite tudi dajatve po pravilniku, bi nastalo pri 6% nem obrestovanju okoli Din 20.000.000.— primanjkljaja. Ako g. Urbančič zahteva v novem zakonu tudi zavarovanje za nezaposlenost in ako zahteva izdatno podpiranje nezaposlencev, si dovoljuje ga opozoriti na dejstvo, da je glavna naloga Pokojninskega zavoda zavarovanje za pokojnino, podpore za nezaposelence so pa le sekundarnega pomena. Izdatno podpiranje nezaposlencev bi lahko spravilo v nevarnost prvotni namen zavoda, to je pokojninsko zavarovanje, ker je brez dvoma, da bi nezaposlenci zavod izrabljali. Znano je, da se n. pr. večina brezposelnih delavcev javi bolnim, tako, da je pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev prišlo že bolniško zavarovanje v nevarnost.

G. Vrtovec ugotavlja, da se sedaj lahko reče, da Pokojninski zavod svoje ime tudi zasluži, ker izplačuje sedaj že omembe vredne pokojnine. Poleg zakonite rente in redne draginjske doklade po pravilniku priznava namreč rentna komisija že vsakemu rentniku, ki živi v težkih razmerah, izredno draginjsko doklado do 100% zakonite rente z redno draginjsko doklado in v posebnega ozira vrednih primerih podeljuje načelstvo na predlog rentne komisije vrhu tega še izredne podpore. Več vdov s številnejšimi otroci prejema n. pr. Din 1000.— na mesec.

Glede nezaposlencev je pa mnenja, da jim je treba pomagati, dokler zopet ne dobe službe, tako, da lahko prispevke zavodu nadalje plačujejo. Zato podpira predlog g. Urbančiča, naj se načelstvu naroči, da najde razpoložljiva sredstva, iz katerih naj se dajejo nezaposlencem podpore v večji meri.

G. Urbančič povdarja, da podpiranje nezaposlencev ni v škodo zavoda, ker bi si sicer brezposelni nameščeneec lahko poskusil pridobiti podporo na ta način, da bi zahteval invalidsko rento. Ako nezaposlenca nihče ne bi podpiral, pa tudi v resnici lahko preje obnemo in pade zavodu v breme. Zato prosi, da se sprejme predlog g. Vrtovca glede podpiranja nezaposlencev.

Proti predlogu se ni oglasil nihče, tako, da je bil sprejet.

niso predvidene v zakonu, štatutu ali v pravilniku o draginjskih dokladah, da so pa taki nujni primeri, da je neobhodno potrebno, pomagati tudi s takimi podporami. Načelstvo je dosedaj vse take podpore priznalo soglasno. Predlaga, naj občni zbor sklene, da odobrava priznanje teh izrednih podpor po načelstvu in pooblasti načelstvo, da jih sme podeljevati tudi nadalje.

Predlog je bil sprejet soglasno.

G. ing. Šuklje opozarja, da izredne podpore, ki jih priznava načelstvo v posebnega ozira vrednih slučajih,

Ad II. D).

Glede gradbene akcije v Mariboru poroča g. predsednik, da je posebno razsodišče ocenilo došle načrte in je zavod sklenil zidati po načrtu g. arhitekta Kostapera rije, ki izdelava že detajlne načrte. Zavod je zaprosil že za stavbno dovoljenje in je odločen, da spravi stavbe še pred letošnjo zimo pod streho. Prosi mariborske delegate, naj vplivajo na reflektante za lokale, naj se že sedaj prijavijo.

Ad II. E).

G. direktor dr. Sagadin poroča, da se zavod vdeležuje skupščin privatnih nameščencev, ki se tudi zunaj Slovenije in Dalmacije zelo zanimajo za pokojninsko zavarovanje in redno sklepajo rezolucije, naj se pokojninsko zavarovanje obvezno razširi na vse ozemlje države. V neobvezno zavarovanje je sedaj prijavljenih le še malo nameščencev izven Slovenije in Dalmacije in sicer v glavnem zato, ker jim sedanji zakon še ne nudi zadostnih zavarovanih prejemkov. Ker je pa načelstvo že predložilo ministarstvu predlog za povišanje zavarovanih prejemkov, je upanje, da se bo neobvezno zavarovanje po sprejetju novele precej razširilo in bo potem tudi zavod začel široko propagando.

G. dr. Golia predlaga, naj se na temelju tiskanega letnega poročila načelstva računski zaključek s predlogom za razdelitev prebitka odobri in načelstvu podeli absolutorij.

G. Urbančič izrazi z ozirom na letno poročilo željo, naj se občni zbor ne vrši več mesca julija, temveč preje in naj uprava zavoda manjšino zlasti pri izdelavi novega zakona in štata vpošteva ter jo pritegne še v večji meri k sodelovanju nego dosedaj, in sicer v prvi vrsti glede bolniškega zavarovanja. Delegati »Strokovne in nadstrankarske liste« bodo glasovali za odobritev poslovnega poročila in za absolutorij upravi in sicer iz razlogov priložene resolucije, ki jo prečita in priporoča upravi v uvaževanje.

G. Skobl predlaga, da se podeli upravi absolutorij s pohvalo.

Ta predlog je bil v zvezi s predlogom g. dra. Golie soglasno sprejet.

Ad III. A).

Pri slučajnostih predlaga g. Vrtovec v imenu delegacije »Združenih zasebnih nameščencev«, naj občni zbor naroči načelstvu, naj ukrene vse potrebno, da se iz sredstev zakona, odnosno s pomočjo države izvede čim večja valorizacija starih rent.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Ad III. B).

G. Lesničar preda g. predsedniku priloženo spomenico Društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju s prošnjo, da uprava te predloge, ki so že itak po večini vsebovani v predlogu g. delegata Gilčverta, uvažuje in prosi g. Urbančiča, da prečita zadnjo točko te spomenice.

G. Urbančič prečita ta odstavek, nakar predlaga g. Bukovec, naj se spomenica izroči komisiji za zakon.

G. dr. Obersnel predlaga, naj se spomenica odstopi komisiji za zakon in statut, pri čemur naj zadnji odstavek resolucije služi upravi kot nadaljna direktiva za znižanje upravnih stroškov. Posebnega odbora za proučevanje reorganizacije zavoda pa ni treba. Upravni stroški bodo pa itak minimalni, ako bo ostal uradni aparat enak, vplačila se bodo pa večala.

Ta predlog je bil soglasno sprejet.

Ko so bile vse točke dnevnega reda, zlasti reorganizacija

poslovalnice v Splitu II. B), naložba imovine II. Č), razna poročila pod II. F), zadeva glede zidanja v Splitu ad III. C) izčrpane, zaključil je predsednik g. dvorni svetnik Vedernjak ob 12. uri ta lepo uspeli občni zbor. Občni zbor je potekel mirno, debate so bile kratke in stvarne ter je bila pri vseh skupinah delegatov opazovati medsebojna strpnost in zmernost v debatah, iz česar odseva resna volja za skupno delo v povzdigo in procvit zavetišča zasebnih nameščencev »Pokojninskega zavoda«.

Ob sedemdesetletnici predsednika Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani.

Maribor, dne 30. septembra 1925.

Jutri poteče 70 let, odkar je v Ptujcu zagledal luč sveta Fran Vedernjak, ki praznuje jutri kot dvorni dež. sod. svet. v pok. in aktivni predsednik Pokojninskega zavoda svojo sedemdesetletnico.

Mi imamo v prvi vrsti čestitamo k pomembnemu slavlju kot predsedniku Pokojninskega zavoda ter želimo, da bi na tem mestu vkljub sedemdesetletni ostal zdrav, čil in delaven še mnogo let v njegovo zadovoljstvo in v procvit Pokojninskega zavoda.

Gospoda jubilarca so odlikovale vse življenjske redke čednosti, da je bil zlasti v svoji službi kot sodnik neumorno delaven, da je globoko obvladal juridične študije ter je bil v svojem pričanju neizprosni in pravični na levo in desno. Pri tem pa je ostal zvest svojemu narodu. V stari Avstriji je bil neupogljiv pod nešteti germanskimi pritiski »od zgoraj« in je v onih težkih časih neustrašeno dokumentiral svojo slovensko značajnost. Dasi je bil kot sodnik oz. nadsvetnik vzoren justični uradnik, ki je vse svoje sile posvetil svojemu poklicu, je še le v Jugoslaviji leta 1920 bil imenovan dvornim svetnikom.

»Dolžan ni samo, kar vелеva mu stan
Kar more, to mož je storiti dolžan.«

S. G.

Ko je po dovršeni službeni dobi leta 1923 stopil g. dv. sv. Vedernjak v zasluženi pokoj, ostal je telesno čil in duševno svež. Njegova žilavost, velika življenska izkušnja, ljubezen do dela in inicijativnost do vstvarjanja ga je vsposobljala za vodilna mesta. Zasižujenega pokoja ni pričel uživati, temveč se je odzval pozivu na delo v novi smeri.

Pokojninski zavod za nameščence v Sloveniji se je imel od začetka boriti z nešteti težkočami. Premagati je bilo v administrativnem in tehničnem pogledu ogromno delo. V začetnem štadiju je načelstvo moralo orati trdo ledino, da se zavod dvigne ter izpolni upe, katere je vanj stavilo nameščenstvo.

Fran Vedernjak
dvorni dež. sod. svetnik v p.

Prvi upravnik zavoda g. dr. Janko Žirovnik odvetnik v Ljubljani bil je imenovan z razglasom poverjenišva za socialno skrbstvo v Ljubljani z dne 17. januarja 1919 ter je s pridelenim mu sosvetom odlično vodil uso do Pokojninskega zavoda do imenovanja predsednika.

Z ministerijalnim odlokom z dne 3. junija 1922 bil je na to imenovan prvi predsednik zavoda g. dvorni svetnik Fran Vedernjak, kateremu so bile poverjene tudi volitve. Dne 3. julija 1922 je nastopil to mesto ter že dne 5. julija 1922 pozval sosvet, da se konstituira in je bil pri tej seji izvoljen namestnikom za službodajalce g. Josip Medved, za nameščence pa g. Evgen Lovšin.

Pred vsem se je pričelo z gradbeno akcijo. Zgradila se je v Ljubljani na Aleksandrovi cesti štirinadstropna palača, ki služi v prvi vrsti kot uredno poslopje Pokojninskega zavoda. Pod Rožnikom so bile zgrajene 4 stanovanjske hiše za uradnike in zavarovance, na Brinju ob Dunajski cesti pa tri enodružinske hiše.

Prvi statut je bil z ministerijalno naredbo od 31. julija 1922 št. 2540 odobren, na podlagi kojega so bile razpisane volitve za 5. febr. 1923.

Na podlagi dne 5. febr. 1923 izvršenih volitev, vršil se je dne 8. aprila 1923 prvi redni občni zbor Pokojninskega zavoda pod predsedstvom današnjega jubilarca.

Težko je bilo podrobno delo, katero je moralo prva leta načelstvo izvršiti. V tej dobi so bile zamišljene in sprejete različne spremembe, ki naj bi dale pokojninskemu zavarovanju potrebno podlago za povoljni razvoj in zadostni razmah na vse strani.

Na min. novelo iz leta 1924 je podalo načelstvo obširno opozoritev s številnimi spremljevalnimi predlogi. Delo za sestavo novega zakona in statuta poverilo je načelstvo posebni komisiji, kateri predseduje g. dv. sv. Franjo Vedernjak.

V tej zakonodajni komisiji sprejete so bile številne spremembe zakona in statuta ter sklenjene smernice za nov zakon.

Omenim le nekatere za vpokojeince in rentnike važne sklepe, kakor enkratne podpore rentnikom, takojšnje zboljšanje dajatev, redne in izredne draginjske doklade, valorizacije starega zavarovanja, minimalne rente itd.

Predložen je bil g. ministru v odobrenje »Pravilnik o draginjskih dokladah«, ki omogočuje razne podpore in zboljšanja vpokojeincem. Mnogo bi se dalo naštet, kar se je storilo pod vodstvom današnjega predsednika.

Prezreti pa vseeno ne smem, da je pod njegovim predsedstvom na lanskem in letošnjem občnem zboru bila sklenjena gradbena akcija tudi za Maribor. Na kralja Petra tingu se bode kmalu dvignila palača Pokojninskega zavoda, ki ne bode samo ponos mestu Maribor, temveč tudi trajen spomin nameščencem, ki se bodo gotovo s hvaležnostjo spominjali vseh onih požrtvovalnih mož, ki so in bodo z inicijativnim trudom in veliko ljubeznijo do naše institucije pripomogli Pokojninskemu zavodu do vsestranske povzdige.

Velike zasluge našega neumornega predsednika za zavod zamogli bodemo še le pozneje prav ocenjevati.

• • •

Dvorni svetnik Vedernjak je bil rojen v Ptujju dne 1. oktobra 1855. Gimnazijo je dovršil v Mariboru, pravne študije pa v Gradeu.

Kot mlad sodnik je služboval v raznih krajih, bil je sodni predstojnik v Idriji, na to imenovan kot svetnik k dež. sodišču v Ljubljani, kjer je služil od leta 1899 ter postal tam pozneje dež. sod. nadsvetnik. V Jugoslaviji pa je bil leta 1920 imenovan dvornim svetnikom.

Vkljub mnogim izkustvom in dolgoletnemu vstrajnemu službovanju je g. jubilar danes zdrav in krepak. Tudi družinska sreča mu je ostala naklonjena, da obhaja svojo sedemdesetletnico ob strani soproge, obdan od otrok in vnukov.

Pridružujemo se prisrčnim čestitkam vseh onih, ki gojijo do zaslužnega moža topla čutila. Naj mu bodo na večer življenja prijetni jesenski dnevi v dobronadni zavesti, da v življenju ni delal zamra in da bode njegov trud na raznih poljih obrodil obilo sadu.

Dragotin Gilévert, društveni predsednik.

Iz pisarniške prakse.

Štev. 2.

Troške za sestavo dražbenih pogojev je odmeriti v smislu § 16 odvetniške tarife po tar. t. 2.

E 1384/24. P.

V izvršilni stvari E 1384/24 okrajnega sodišča v P. je zahtevala upnica Z. proti K. radi 35.000 Din predložila dražbene pogoje in nastavila za sestavo čistih znesek po 1000 Din. Prvostopno sodišče je pa ta nastavek znižalo na 240 D z motivacijo, da so običajni, zakoniti dražbeni pogoji, ki se najdejo v vsaki knjigi obrazcev, tako, da jih lahko sestavi vsak pisarnovodja.

Proti tej odmeritvi je vložila zahtevala upnica utok na okrožno kot utočno sodišče v Mariboru, ki je utoku ugodilo — R III 340/24 — iz nastopnih razlogov:

To opravilo ni sicer izrecno navedeno v odvetniški tarifi, gotovo pa ga je v smislu § 16 odv. tar. uvrstiti med one pod tar. t. 2. Okolnost, da se uporabljajo za pogoje že pripravljene tiskovine in da se isti ev. tudi sestavljajo po odvetniških sollicitatorjih, ni merodajna, ker odvetniška tarifa tozadevno ne dela razlike in nosi odgovornost za vse posle odvetniške pisarne odvetnik sam. Kakor izvršilni sodnik, mora tudi zastopnik, da varuje interese svoje stranke, postopati pri sestavi dražbenih pogojev z vestno natančnostjo, tako, da se vpoštevajoč visokost zahtevka mora smatrati za to delo znesek 1000 Din primernim.

F. M.

Štev. 3.

R III 30/25 M.

Predčasno vloženi rekurzi so nedopustni.

E 162/25 M.

Razsodba stola sedmorice v Zagrebu z dne 5. novembra 1924, C IV 66/23, je bila vročena obema zastopnikoma dne 2. januarja 1925 in je imel toženec toraj za plačilo stroškov paricijski rok do 16. januarja 1925 o polnoči. Dan pred pretekom tega roka dne 15. januarja 1925 plačal je zastopnik toženca ves znesek iz dotične pravde zastopniku tožitelja. Po prejetju plačila izjavil je tožitelj zastopnik, da je dan poprej t. j. 14. januarja 1925 že vložil izvršilni predlog in da zahteva še plačilo dotičnih stroškov. Toženčev zastopnik je to odklonil, češ, da je imel čas za plačilo še do 16. januarja 1925 in da je izvršba predčasna.

Sodišče je predčasnost vložene izvršilnega predloga z dne 14. januarja 1925 prezrlo ter s sklepom 15. januarja 1925, E 162/25, — toraj še vedno prezgodaj — predlagano izvršbo dovolilo in odmerilo troške predloga na 66 Din.

Ko je hotel izvršilni organ rubež (s katero je bila predlagana tudi h r a m b a) opraviti, pokazal je zastopnik obvezanca potrdilo z dne 15. januarja 1925, da je vsa terjatev razun nepotrebnih stroškov 66 Din plačana. Da zabrani izvršitev rubeža in sestavo rubežnega zapisnika (ki bi obvezancu kot obrtniku škodoval), vložil je dne 23. januarja 1925 proti navedenemu sklepu rekurz s predlogom na odložitev izvršbe.

»Okrožno kot rekurzno sodišče v Mariboru je s sklepom 12. februarja 1925, R III 30/25 E 162/25-3 rekurz kot predčasen zavrnilo.

U t e m e l j i t e v:

V smislu §§ 416, 426 c. p. r. in 78 i. r. ter § 64 i. r. učinkuje še le z razglasitvijo oz. vročbo in prične rekurzni rok po § 521 c. p. r. in § 78 i. r. ter § 65 i. r. tečji še le z vročbo, oz. razglasitvijo sklepa.

Izvršilni sklep z dovolitvijo mobilijarne izvršbe dostavi se pa po § 253 i. r. zavezani stranki še le pri opravi rubeža.

Pred vročbo sklepa ne eksistira za zavezanca tedaj sploh kak sklep, katerega bi zamogel spodbiti.

V smislu §§ 526 c. p. r. in 78 i. r. bilo je tedaj predmetni rekurz zavreči kot nedopusten, ker sklep, kateri se s tem rekurzom spodbija, zavezancu še sploh ni bil vročen.

—o—

Objavljam ta slučaj v razmišljanje, kaj je v takem štadiju eksekucije ukreniti, da se prepreči nje izvršitev, ne da bi se vložil rekurz.

D. G.

Štev. 4.

Pristojnost v smislu § 55 j. n.

R III 88/25 M.

Občina M. je vložila tožbo proti Š. v kateri navaja, da im dolguje na najemnini za leto 1923 znesek	1660.50 Din
in za leto 1924 do 15. septembra 1924	7242.— Din
skupaj	8902.50 Din
po odbitku odškodnine za izvršena in priznana popravila	2950.— Din
tedaj v ostanku	5952.50 Din

Okrajno sodišče v M. je tožbo v smislu § 55 j. n. zavrnilo, češ, da je pristojno okrožno sodišče, ker se mora upoštevati skupna svota dolga in ne ostanek.

Proti temu sklepu je tožiteljica vložila rekurz, ki ga utemeljuje sledeče:

Kakor iz tožbe razvidno, tožimo toženo stranko na plačilo zneska 5952 Din 50 para. Prvotni dolg tožeče stranke je sicer znašal 8902 Din in bi bilo za iztožitev tega zneska pristojno okrožno sodišče. Že v tožbi pa smo odbili znesek, ki ga priznamo nasprotnici za izvršena popravila v najemnem lokalu, izvršili smo tedaj že v tožbi kompenzациjo in po načelu ipso jure compensator je ostala tožena stranka dolžna samo znesek 5952 Din 50 para in je tedaj okrajno sodišče pristojno. Za pristojnost sodišča in za ocene spornega predmeta je merodajen samo zahtevk tožeče stranke in zato je samo tožba merodajna, ki navaja, da se zahteva od tožene stranke znesek, za katerega je pristojno okrajno sodišče. V tem smislu so tudi novejšje odločbe. (Glaser Ungar. Neue Folge št. 7417 odločba z dne 27. aprila 1915.)

Okrožno kot rekurzno sodišče v M. je z rešitvijo R III 88/25 rekuru ugodilo kakor sledi:

Rekuru se ugodí, izpodbijani sklep se razveljavi in se pravnemu sodišču I. stopnje naroča, da ne oziraje se na uporabljeni zavrnitveni razlog o tožbi postopa po zakonu in pri tem stroške rekuru upošteva kot pravdne stroške.

R a z l o g i:

Iz besedila izpodbijanega prvosodnega sklepa je posneti, da se smatra pravno sodišče I. stopnje nepristojnim zaradi tega, ker je prvotni dolg tožeče stranke odnosno terjatev tožeče stranke presegal znesek 6250 Din in da ni upoštevna kompenzacija, ki jo izvrši tožiteljica sama v tožbi s tem, da odbije odškodnino, pristojno toženki za izvršena popravila v znesku 2950 Din. To mnenje pa je pravno pomotno. Kakor hitro si stojite nasproti terjatvi, ki jih ima v mislih § 1438 o. d. z. in so podani predpogoji za kompenzациjo, nastane pobotanje tudi vsled enostranske izjave ene ali druge stranke in učinkuje to pobotanje, kakor plačilo. Vsled plačila pa je ugasnil dotični del terjatve in tožeča stranka ni več upravičena zahtevati več, kakor ostanek. Ta ostanek pa ne presega vrednostno mejo, do katere imajo soditi okrajna sodišča.

Vsled tega je bilo ugoditi utemeljenemu rekuru in izreči, kakor je zgoraj razvidno.

Izrek o stroških temelji na § 52 c. p. r.

Proti temu rekurnem sklepu je toženka vložila revizijski rekurz, kateremu se je ugodilo s sledečim sklepom:

Rekuru se ugodí, izpodbijani sklep se spremeni in se vpostavi prvosodni sklep.

Tožeča stranka je dolžna plačati tožeči stranki na 481 Din odmerjene rekurzne stroške v 14 dneh izogibom izvršbe.

R a z l o g i:

V § 55 sod. pravilnika je izrečeno, da v slučaju, kadar se zahteva pribitek, ki se pokaže iz primerjanja terjatev, ki gredo strankam druga proti drugim, odločuje ves znesek terjatve, katero je napovedal tožitelj v dokaz zahtevanega pribitka.

Iz tega besedila sledi (§ 6 o. d. z.), da tudi takrat, kadar tožitelj enostransko v tožbi uveljavlja kompenzациjo, za določitev podsodnosti ne odločuje vtoževani nepobotani preostanek njegove terjatve, marveč celotna njegova terjatev (8902 Din 50 para). Saj je tudi v § 1438 o. d. z. skoro v enakem smislu določeno, da se terjatve, ki jih imajo stranke druga proti drugi, razveljavijo le v toliko, v kolikor se medsebojno pobotajo in da učinkuje to kakor plačilo.

Ali tako pobotanje tudi v smislu § 1438 o. d. z. ne nastopi samo ob sebi, temveč še le po volji strank in če so podani še vsi drugi v tem § navedeni pogoji.

V procesualnem oziru (55 sod. prav.) pa je izrečeno, kakor gori navedeno, brez ozira na materijelno pravno določilo, po katerem ima kompenzacija učinek plačila. Če torej tožitelj uveljavlja pobotanje v tožbi, velja za tak primer isto, kakor da bi bil toženi uveljavljati svojo protiterjatev šele potom ugovora proti tožbi.

V istem smislu je tudi v § 56 (zadnji stavek) sodn. prav. izrečeno, da se pri drugačnih (nedenarnih terjativah) ne smejo odbijati kake od tožitelja dolžne protidajatve. Tako določilo je umevno, ker se še ne ve, kako stališče bode zavzel toženi napram tožbi, bodisi glede celotne tožiteljeve terjatve, bodisi glede protiterjatve.

Nasprotno naziranje v spodbijanem sklepu je pravno pomotno in je bilo ugodivši rekuru, spoznati kakor gori navedeno.

Izrek o stroških se opira na § 41, 50, 52 c. p. r. F. M.

Dopisi iz Ptuja.

Sobotno uradovanje. Tu še vedno bijemo boj z gg. šefi glede sobotnega popoldanskega počitka. Nekateri so se že udali, večinoma pa se noče ukloniti naši upravičeni zahtevi. Popolni počitek so a priori odklenili.

Med nami posreduje odvetnik g. dr. T. Gosak, ki je stavil kompromisni predlog, glasom katerega naj bi imela v vsaki pisarni polovica uradništva vsako soboto popoldne prosto.

V omenjeni pisarni se to že 4 tedne prakticira, medtem ko se drugi gg. šefi branijo sprejeti ta predlog, temveč so obljubili, da bodo sicer dali enemu delu uradništva prosto, toda le proti vsakokratni prošnji in alko bo delo dopuščalo.

G. Dr. T. Gosak je obljubil, da bo še enkrat vplival na druge odvetnike, da bi sprejeli uradoma navedeni kompromisni predlog.

O konečni odločitvi se bo poročalo.

† **Dr. Jos. Faganelj.** Dne 25. junija t. l. smo pokopali Dr. Josipa Faganelj, odv. koncipijenta pri g. dr. T. Gosaku.

Bil je svoječasno zaveden naroden delavec, dober družabnik in izboren pevec, dokler ga ni zadela kap, katera mu je pustila zle posledice.

Svetovna vojna je takega prignala iz solnčne Gorice v razna begunska taborišča in po razpustu istih je našel gostoljubno zavetišče pri g. dr. Tonetu Gosaku, odv. v Ptuj, kjer ga je ponovno dne 16. junija t. l. zadela kap, ki je končala njegovo življenje.

Njegov šef mu je preskrbel na lastne stroške krasen pogreb, katerega so se vdeležili skoro vsi Ptujski odvetniki z županom vred, obilo primorskih rojakov in lepo število odvetniškega uradništva. Pevsko društvo mu je zapelo žalostinko »Blagor mu«.

† **J. Toš.** Dne 10. junija pa smo spremili k večnemu počitku bivšega tovariša g. J. Toš-a, ki je služboval v raznih odvetniških in notarskih pisarnah, zlasti v Celju in zadnja leta v Ptuj. Tudi tega pogreba se je vdeležila skupina v večjem številu in preskrbela premnulemu lep venec.

Himen. H koncu moramo zabeležiti vsaj eno veselo vest iz Ptuja. Naš tajnik g. Bogo Christof se je dne 4. maja poročil. Mlademu paru ključemo vse najboljše!

Razno.

Dr. Fran Žlher, predsednik okrožnega sodišča v Mariboru. Sin Frana Žlherja, nadučitelja v Vurbergu pri Ptuj. Rojen leta 1877. Visokošolske študije izvršil v Gradu, kjer je dne 29. januarja 1904 bil promoviran doktorjem prava. Sodno prakso je nastopil kot pravni praktikant pri mariborskem okrožnem sodišču dne 6. julija 1901. Koncem septembra 1902 je nastopil službo enoletnega prostovoljca. Dne 21. avgusta 1901 je bil imenovan avskultantom. Z dnem 9. julija 1906 je bil v tem svojstvu premeščen k okrajnemu sodišču v Litiji in steer potem, ko je v juniju 1906 pri graškem viš. dež. sodišču položil sodniški izpit.

Ob prevratu se je kot rezervni stotnik pridružil generalu Maistru v družbi z drugimi slovenskimi častniki, pevezel mesto Maribor v jugoslovansko upravo. Zadnji čas je kot dež. sod. svetnik služboval pri okrožnem sodišču v Celju. Z najvišjim ukazom od 7. marca 1925 št. 15.265 je bil imenovan predsednikom okrožnega sodišča v Mariboru in je to službo nastopil dne 26. marca 1925. Takoj po prevzemu poslov. okrožnega sodišča je sprejel sodniško in pisarniško osebje obeh sodišč in v lepem nagovoru obljubil vsestranko podporo vsemu podrejenemu osebju, od katerega pričakuje, da ga bo v težavni in odgovorni službi podpiralo.

Mi se pridružujemo vsem onim številnim gratulantom, ki so podali mnogobrojne čestitke o priliki imenovanja novega g. predsednika, katerega dičijo vse potrebne lastnosti, da bode zmagoval odgovorno mesto kot predsednik obsežnega področja mariborske okrožne sodnje.

Prvi ženski državni pravdnik v Jugoslaviji. V Sarajevu je nastopila meseca avgusta 1925 pri sodni razpravi gospodična Dr. Iličeva kot državni pravdnik. To je prvi primer v naši kraljevini, da nastopi ženska v vlogi državnega pravnika.

Osebna vest. Dr. Igor Rosina je promoviral dne 2. maja 1925 na vseučilišču v Ljubljani ter vstopil kot odvetniški kandidat v pisarno g. dr. Vinke Rapotca, odvetnika v Mariboru.

Dr. Jožef Stanič, odvetnik v Gorici je umrl dne 27. maja 1925 v starosti 72 let pozabljen in zapuščen v hiralnici v Vidmu. Za enakopravnost slovenskega jezika z italijanščino in nemščino pri sodiščih je imel velike zasluge. Svojčas je bil odličen odvetnik in priznan govornik. Njegov nastop je bil odločen in neustrašen. Včasih je bil nepopustljiv do skrajnosti. Naj v miru počiva v tuji zemlji v Vidmu.

Ženska sodni pristav. Tajnica v ministrstvo pravde g. Smilja Jovanovič - Krikner bila je imenovana za sodnega pristava pri okrajnem sodišču v Zemunu.

V Chicagu se je etabliral slovenski odvetnik Viljem Kompare.

Nov odvetnik. Dr. Ciril Kraševac je otvoril odvetniško pisarno v Cirknici ljubljanske oblasti. Dologetnemu članu našega društva ter naročniku »Odvetniške pisarne priskrbeno čestitamo ter mu želimo, da bi se mu na novem mestu prav dobro godilo.

Stenografična tekma na Christofovem učnem zavodu v Ljubljani Domobranska cesta št. 7, se je vršila v četrtek dne 16. julija t. l. popoldne ob 2. uri. Izmed 78 učencev udeležilo se je tekme 30 gojenk in gojencev. Diktiralo se je 4 minute z brzino 100 besed v minuti. Tekmo je vodila strokovna učiteljica gospa Ivanka profesor Robidova. Tema diktata je bila Gašpar Križnikova narodna pravljica: »Kaznovana nevošljivost«. Prva je bila gđ. Ropas Amica iz Ljubljane, druga gđ. Zupane Štefanija iz Šoštanja, tretja Sajovic Ida iz Spodnje Šiške, četrta Klančar Jožica iz Ljubljane in peta Klemenčič Anica iz Malega Mengša. Prireditelj tekme kaže razveseljiv napredek na polju slovenske stenografije ter je interesantni tekmi prisostvovalo mnogo občinstva. Ta uspeh se je dosegel po 10 mesečnem pouku v stenografiji in zapuščajo gojenke in gojenel zavod z lepo zavestjo: »znamo prav dobro stenografirati ter se v službah na tem polju ne strašimo in ne bojimo nobene konkurence«.

Dr. Henrik Haas, odvetnik v Mariboru je nenadoma preminul dne 30. junija 1925, star 61 let v graški bolnici. Z njim je zginila markantna in tipična osebnost. Bil je odličen jurist in popularen kazenski zagovornik. Rodom Nемеc se je že na gimnaziji v Gradcu prijavil za slovenščino, kot prost predmet. Hodil je samostojna pota. Sovraštvo med narodi je obsojal. Radi tega je zahajal tudi v mariborski Narodni dom pred in med vojno. Vsled njegove visoke izobrazbe je vžival splošno spoštovanje. Poznal in govoril je 17 jezikov (med njimi tudi albanščino in malajščino). V Mariboru je ustanovil društvo »Esperanto«, kojega predsednik je bil do smrti. Na svetovnih esperantskih kongresih

se je uveljavljal s svojim znanjem in s svojo osebnostjo. Kot član »Universala Esperanta Asocio« je bil znan daleč preko mej naše države. Blag mu spomin.

Christofov učni zavod v Ljubljani, najstarejša in najbolj obiskovana, državno koncesijonirana zasebna šola za stenografijo in strojepisje, vpisuje za šolsko leto 1925-26 vsak dan na Domobranski cesti 7. — Korrespondenčno pismo. Debata. Desetprstni sistem. Priprava za učiteljski izpit iz stenografije in strojepisja. Veliko pisalnih strojev raznih sestav. Vpisnina 10 Din, mesečna šolnina 120 Din.

